

Briselē, 2026. gada 5. maijā
(OR. en)

8265/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0222 (COD)**

EDUC 115
JEUN 54
SPORT 21
SOC 198
COMPET 439
DIGIT 104
ENV 364
IA 84
CODEC 691
CADREFIN 193
FIN 607

PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: Padome

Temats: Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido programmu “Erasmus+” 2028.–2034. gadam un atceļ Regulu (ES) 2021/817 un (ES) 2021/888
– *daļēja vispārējā pieeja*

I. IEVADS

1. Komisija 2025. gada 16. jūlijā pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido programmu “Erasmus+” 2028.–2034. gadam un atceļ Regulu (ES) 2021/817 un (ES) 2021/888. Ierosinātās regulas mērķis ir izveidot 2021.–2027. gada programmas “Erasmus+” pēcteci, apvienojot divas Savienības programmas: “Erasmus+” un “Eiropas Solidaritātes korpuss” (ESK).

2. Komisijas noteiktais vispārīgais jaunās programmas mērķis ir dot ieguldījumu noturīgas, konkurētspējīgas un saliedētas Eiropas veidošanā, sekmējot kvalitatīvu mūžizglītību, uzlabojot dzīvei un darbam vajadzīgas prasmes un kompetences visiem, vienlaikus veicinot Savienības vērtības, demokrātisko un sabiedrības līdzdalību, solidaritāti, sociālo iekļaušanu un vienlīdzīgas iespējas ES un ārpus tās. Tiek paziņots, ka jaunā programma ir svarīgs instruments, ar ko tiek veidota prasmju savienība, attīstīta Eiropas izglītības telpa un atbalstīta Eiropas stratēģiskās sadarbības īstenošana izglītības un mācību jomā, tostarp nozaru programmas, kas ir tās pamatā.

II. DARBS CITĀS IESTĀDĒS

3. Eiropas Parlaments par šā dosjē referentu ir iecēlis *Bogdan Andrzej ZDROJEWSKI* (PPE, PL). Par priekšlikumu vēl nav pieņemts komitejas lēmums.
4. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu sniedza 2026. gada 22. janvārī ¹. Pašlaik tiek gaidīts Reģionu komitejas atzinums.

III. DARBS PADOMĒ UN TĀS DARBA SAGATAVOŠANAS STRUKTŪRĀS

5. Divu prezidentūru laikā notika intensīvs darbs pie priekšlikuma. Dānijas prezidentūras laikā Izglītības komiteja priekšlikumu apsprieda sešas reizes (2025. gada 17. jūlijā, 8. septembrī, 17. un 18. septembrī, 8. un 9. oktobrī, 20. oktobrī un 29. oktobrī). Tika sagatavoti divi kompromisa teksti, un 2025. gada 27. novembrī Padomei tika iesniegts progressa ziņojums.
6. Prezidentvalsts Kipra turpināja prezidentvalsts Dānijas darbu. Diskusijas par šo dosjē uz vēl sešu kompromisa tekstu pamata Izglītības komitejā turpinājās 12. un 23. janvārī, 5. un 6., kā arī 19. un 20. februārī, 2., 12. un 13., kā arī 23. un 24. martā, 1. un 15. aprīlī. Lai atvieglotu sarunas par kritiskajiem elementiem regulas projektā, prezidentvalsts ir iesniegusi četrus tematiskos dokumentus (vienu par ESK mantojumu, divus par pārvaldību un ceturto par stipendijām).

¹ SOC/842.

7. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2026. gada 29. aprīlī izskatīja kompromisa tekstu, kas izklāstīts dokumentā 8264/26. Pēc piecu delegāciju lūguma prezidentvalsts nolēma 2. pantā pievienot Eiropas universitāšu alianšu definīciju (20. definīcija pievienotajā piezīmē). Visas delegācijas varēja atbalstīt šādi grozīto tekstu, izņemot vienu delegāciju, kura saglabā vispārēju izpētes atrunu.

IV. GALVENIE PREZIDENTVALSTS KOMPROMISA TEKSTA ELEMENTI

8. Prezidentvalsts uzskata, ka ar pielikumā ² izklāstīto kompromisa tekstu ir panākts smalks līdzsvars starp nostājām, ko dalībvalstis izteikušas par turpmāko programmu “*Erasmus+*”, kļiedētas to bažas un rūpīgi ņemti vērā to viedokļi.
9. Tā kā ierosinātā regula ir daļa no priekšlikumu kopuma, kas saistīts ar daudzgadu finanšu shēmu (DFS), visi teksta noteikumi, kuriem ir ietekme uz budžetu vai kuri atbilst elementiem, kas ir daļa no horizontālajām sarunām par DFS, ir likti kvadrātiekvās un tāpēc ir izslēgti no daļējās vispārējās pieejas, kamēr nav panākts turpmāks progress saistībā ar DFS. Noteikumi, kas tekstā ir kvadrātiekvās, attiecas uz 36. un 44. apsvērumu, uz programmas ilgumu, kas minēts 1. pantā (*Priekšmets*), 9. pantā (*Budžets*) un 16. panta (*Informācija, komunikācija un izplatīšana*) 3. punktā. Iespēja noteikt indikatīvus piešķirumus pa programmas nozarēm tika apspriesta Daudzgadu finanšu shēmas *ad hoc* darba grupā (*AHWP MFF*) 2026. gada 24. martā.

² Pielikumā izklāstītajā kompromisa tekstā ir pasvītroti grozījumi Komisijas priekšlikumā (dok. 11748/25 COM(2025) 549 final) un svītrotais teksts ir atzīmēts ar [...]. Tiesību akta apakšiedalījumu un to nosaukumu grozījumi Komisijas priekšlikumā ir atzīmēti ar dubultu pasvītrojumu.

10. **Galvenie elementi**, uz kuriem attiecas prezidentvalsts kompromiss, ir šādi.

a) **Pārvaldība**

Pēc tam, kad tika atjaunota programmas komiteja (22.a pants), pastāvīgi turpinājās dalībvalstu nozīmes stiprināšana nākamās programmas pārvaldībā, atbildot uz delegāciju vairākuma lūgumu mainīt *status quo* un optimizēt procesu, ar kura palīdzību jaunās darbības saņem finansējumu. Intensīvu diskusiju rezultātā ir izstrādāts pilnvērtīgs pārvaldības modelis, kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta darba programmām un pastiprinātai dalībvalstu kontrolei (15. pants – *Darba programma*). Saskaņā ar šo modeli ir paredzēti divi atšķirīgi darba programmu veidi:

- i) “jaunas darbības darba programma”, kas paredzēta sākotnējai jaunu darbību iekļaušanai tiešā pārvaldībā; visas šāda veida darbības ir jāierosina Komisijai, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem (2. punkta a), b), c) un d) apakšpunkts);
- ii) “parastā darba programma”, kurā darbības var turpināt saņemt finansējumu pēc tam, kad tās ir sākotnēji īstenotas, saskaņā ar Komisijas novērtējumu, kurā cita starpā tiek analizēts, cik lielā mērā šādas darbības atbilst programmas mērķiem un 2. punktā noteiktajiem kritērijiem.

Jaunas darbības jēdziens ir definēts 2. pantā (15.a definīcija). Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu ir paredzēta arī klauzula par atzinuma nesniegšanu. Ar 46.a, 46.b un 46.c apsvērumu tiek papildināts pārvaldības noteikumu kopums, kura mērķis ir nodrošināt pastiprinātu dalībvalstu kontroli, paredzamību un pārredzamību, vienlaikus saglabājot elastību.

b) **ESK mantojums**

Delegācijas ir izteikušas stingru nostāju, ka programmā “Erasmus+” pēc 2027. gada ir jānodrošina ESK iniciatīvu mantojums. Prezidentvalsts sagatavotais tematiskais dokuments sekmēja diskusijas ar paskaidrojumu, kā ESK programmas elementi ir integrēti pašreizējā regulas projektā. Attiecīgie grozījumi ir veikti 4.a panta (*Jaunatne*) 1. punkta b) un c) apakšpunktā, lai iekļautu noteikumus par darbībām, kas pašlaik tiek īstenotas saskaņā ar ESK programmu. Tā paša panta c) apakšpunktā ir minētas “Eiropas Solidaritātes korpuse” brīvprātīgā darba aktivitātes, tostarp brīvprātīgais darbs Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpūsā, tādējādi nākamajā “Erasmus+” stingri nostiprinot mantojumu, ko atstājusi viena no iepriekšējām programmām. Tam pašam nolūkam ir paredzēta 17. definīcija 2. pantā un 20. un 48. apsvērumi.

c) **Visu to nozaru pamanāmība, uz kurām attiecas programma**

Pamatojoties uz iepriekšējā pusgadā paveikto darbu, prezidentvalsts turpināja izskatīt delegāciju lūgumu uzlabot jaunatnes un sporta nozaru pamanāmību. Papildus tam, ka ir iekļauts jauns 4.a pants (*Jaunatne*) un 4.b pants (*Sports*), 6. pants (*Organizāciju un iestāžu sadarbība*) ir sadalīts punktos, kas veltīti izglītībai un mācībām, jaunatnei un sportam. Tāda pati uz nozari vērsta reorganizācija ir izdarīta 7. panta (*Atbalsts politikas izstrādei*) a) punktā.

d) **Programmas asociētās trešās valstis**

Intensīvi tika diskutēts par 13. pantā (*Programmas asociētās trešās valstis*) izklāstīto horizontālo tematu un par 46. apsvērumu, kas ar to ir saistīts. Reaģējot uz dalībvalstu bažām attiecībā uz jauno koncepciju par daļēju asociāciju programmā, ir ieviesti īpaši kritēriji atšķirīgām trešo valstu kategorijām (13. panta 4. punkta a), b), c) un d) apakšpunkts). Konkrētāk, programmas daļēji asociētajām trešām valstīm ir jāievēro Savienības vērtības, un tika pieprasīts, lai visām trešām valstīm, uz kurām neattiecas tā paša panta 1. punkta a) apakšpunkta darbības joma, būtu viens modelis daļējai asociācijai programmā.

e) **Talantu un izcilības attīstīšanas iespējas**

Jaunā iniciatīva, ko Komisija ir ierosinājusi ar nosaukumu “*Erasmus+* stipendijas stratēģiskās izglītības jomās” (5. panta a) punkts), tika rūpīgi apspriesta vairākos aspektos (budžeta ietekme uz programmu, iespējamie papildu finansējuma avoti, Eiropas pievienotā vērtība, mērķis un darbības joma, attiecīgie Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņi, saņēmēji, ģeogrāfiskais līdzsvars utt.). Svarīgs sarunu elements bija kolektīvs aicinājums pastiprināt kontroli no dalībvalstu puses un iesaistīt tās rīcības izstrādē. Kompromisa jomā, ko prezidentvalsts ir apzinājusi, ietilpst jauns darbības nosaukums (*talantu un izcilības attīstības iespējas*), pielāgota 5. panta a) punkta darbības joma un īpaši pārvaldības noteikumi (15. panta 3. un 6. punkts, kā arī 27., 46.b un 46.d apsvērums), kas atspoguļo darbības specifiskumu un iespējamu būtisku ietekmi.

Turklāt:

- lielāka nozīme tika piešķirta Eiropas izglītības telpai (10. un 24. apsvērums, kas piešķir vēl lielāku pamanāmību 3. pantā uzskaitīto programmas mērķu vidū); uz prasmju savienību ir likts uzsvars paralēli izstrādātā 24.a apsvērumā;
- visā tekstā tika ieviestas stingrākas atsauces uz Savienības vērtībām (5., 15., 16., 18., 38.a, 46. apsvērums un 13. panta 4. punkts);
- ir ierosināta pārstrādāta regulas projekta struktūra, tāpēc, ka ir jānodrošina labāka abu pīlāru (“Mācību iespējas visiem” un “Spēju veidošanas atbalsts”) struktūra un visā tekstā ir jāievieš lielāka skaidrība par darbību sadalījumu.

V. **NOBEIGUMS**

Tāpēc Padome (Izglītība, jaunatne, kultūra un sports) tiek aicināta panākt daļēju vispārēju pieeju par tekstu, kas izklāstīts šīs piezīmes pielikumā.

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko izveido programmu “Erasmus+” 2028.–2034. gadam un atceļ Regulu (ES) 2021/817 un
(ES) 2021/888**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. panta 4. punktu, 166. panta 4. punktu un 214. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

¹ OV C (..), (..), (..). lpp.

² OV C (..), (..), (..). lpp.

tā kā:

- (1) Eiropas Savienībai ir jāatbalsta un jāatbalsta savi iedzīvotāji, sākot jau no agrīna vecuma, lai viņi varētu apgūt zināšanas, prasmes un iemaņas, kas nepieciešamas panākumiem mācībās, darbā un dzīvē. Lai to panāktu, Savienībai ir vajadzīgas loti efektīvas, dinamiskas, inovatīvas un iekļaujošas izglītības un mācību sistēmas, kas spēj attīstīt, piesaistīt un noturēt talantus, neatpalikt no pašlaik vērojamo sociālo, digitālo, vides un ekonomisko pārmaiņu tempa un apmēra, reaģēt uz demogrāfiskajām problēmām un sabiedrības un ekonomikas vajadzībām pēc prasmēm, novērst prasmju nepietiekamību, tostarp [...] kritiski svarīgās nozarēs.
- (2) Eiropas Savienība ir kopiena, kuras vērtības sakņojas Eiropas vēsturē un identitātē un ir nostiprinātas Līgumā par [...] Eiropas Savienību (LES). Šo vērtību, arī pamattiesību un demokrātijas izpratne ir būtiska dzīves prasme un svarīga dalībai politiskajās debatēs un lēmumu pieņemšanā. Izglītības un mācību, jaunatnes un sporta aktivitātes palīdz iedzīvotājiem nodrošināt prasmes un kompetences, ko likt lietā, lai gūtu panākumus, aktīvi un jēgpilni piedalītos demokrātiskajā dzīvē un sabiedrībā kopumā, kā arī palīdz cilvēkiem veidot saiknes, balstoties uz kopīgām vērtībām, un aizstāvēt šādas vērtības.
- (3) Savienības pamatā ir tās pilsoņu un dalībvalstu solidaritāte. Šī universālā vērtība nosaka Savienības rīcību un nodrošina vienotību, kas nepieciešama, lai risinātu sabiedrības problēmas, kuras indivīdi ir gatavi palīdzēt risināt praksē, it īpaši ar brīvprātīgā darba palīdzību.

- (4) Ir svarīgi, lai visiem cilvēkiem neatkarīgi no viņu personīgās, sociālās, ekonomiskās, ģeogrāfiskās vai kultūras izcelsmes būtu iespēja piedalīties mobilitātes pieredzē ārvalstīs jau no agrīna vecuma, kad veidojas vērtības un attieksme un kad cilvēki ir visuzņēmīgākie attiecībā uz jaunu pieredzi [...]. Agrīna saskare ar dažādām vidēm, kultūrām, valodām un dzīvesveidiem var palīdzēt lauzt stereotipus, veicināt kultūru izpratni un iedzīvināt cieņas, iecietības un solidaritātes vērtības, un tādējādi veicināt vienotāku un [...] saliedētāku Eiropu.
- (5) Lai veidotu iekļaujošu, saliedētu un noturīgu sabiedrību un saglabātu Savienības konkurētspēju, sadarbībā ar dalībvalstīm un organizācijām, kas strādā šajā jomā, ir jāinvestē mācību iespējās, kas dotas visiem neatkarīgi no viņu izcelsmes un finanšu stāvokļa, un inovatīvā, uz pierādījumiem balstītā politikas izstrādē izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomā. Šādas investīcijas veicina arī Eiropas identitātes, Savienības vērtību, tostarp pamattiesību, [...] stiprināšanu un demokrātiskāku Savienību.
- (6) Saskaņā ar ES sagatavotības savienības stratēģiju³ sagatavotība, noturība, līdzdalība demokrātiskajā dzīvē un pilsoniskā līdzdalība būtu jāveicina, izmantojot augšupvērstu pieeju, mudinot organizācijas un iestādes uzņemties būtisku lomu digitālās prasmes un medijprasmes, kritiskās domāšanas, pilsoniskās līdzdalības un demokrātijas un pilsoniskuma mācīšanās veicināšanā. Cilvēkiem un kopienām visā [...] Savienībā [...] būtu aktīvi jāiesaistās, lai novērstu krīzes, un vajadzētu būt pietiekami gataviem reaģēt uz tām.

³ Kopīgais paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas sagatavotības savienības stratēģiju (JOIN(2025) 130 final).

- (7) 2021.–2027. gada Eiropas Solidaritātes korpusa un programmas “*Erasmus+*” kopīgās darbības jomas un mērķi liecina par potenciālu uzlabot sinerģiju un regulējuma saskanību. Visu mācību mobilitātes, brīvprātīgā darba, sadarbības un aktīva pilsoniskuma un solidaritātes iespēju apvienošana nodrošina vienotu piekļuvi visām iespējām, ko Savienība piedāvā jauniešiem un organizācijām, kas darbojas jaunatnes jomā, un nodrošina saskaņotāku un rezultatīvāku pieeju un potenciālajiem dalībniekiem un labuma guvējiem – vieglāku piekļuvi.
- (8) Šajā kontekstā ir jāizveido Savienības programma izglītības, mācību, [...] jaunatnes un sporta jomā “*Erasmus+*” 2028.–2034. gadam (“programma”) kā 2021.–2027. gada programmas “*Erasmus+*”⁴ un Eiropas Solidaritātes korpusa⁵ pēctece, kas aptver darbības izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomā un ar ko izveido Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpusu.
- (9) Pieredze liecina, ka strauji mainīgajā ekonomiskajā, sociālajā un ģeopolitiskajā vidē ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un Savienības izdevumu programmas. Šajā nolūkā un saskaņā ar programmas “*Erasmus+*” mērķiem finansējumā būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politikas vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas attiecīgajos [...] Komisijas, [...] Padomes [...] un Eiropas Parlamenta [...] dokumentos, vienlaikus nodrošinot pietiekamu budžeta izpildes pārredzamību un paredzamību.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/817 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, mācību, jaunatnes un sporta jomās “*Erasmus+*” (OV L 189, 28.5.2021.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/888 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu “Eiropas Solidaritātes korpus” (OV L 202, 8.6.2021.).

- (10) Programmai būtu jāatbalsta turpmāka Eiropas izglītības telpas ⁶ pilnveide, prasmju savienības ⁷, īstenošana un vispārējie stratēģiskie satvari Savienības politikas sadarbībai izglītības un mācību jomā, tajā skaitā politikas programmas skolu izglītībai, profesionālajai izglītībai un apmācībai, augstākajai izglītībai [...] un pieaugušo izglītībai, arī prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai, lai iedzīvotāji visos dzīves posmos varētu attīstīt kompetences un prasmes, kas vajadzīgas, lai gūtu panākumus sabiedrībā.
- (11) Saskaņā ar ES jaunatnes stratēģiju ⁸, Eiropas programmu darbam ar jaunatni ⁹ un 2024. gada paziņojumu par Eiropas Jaunatnes gada (2022) mantojumu ¹⁰ programmai būtu jāatbalsta jēgpilna jauniešu un jaunatnes organizāciju līdzdalība lēmumu pieņemšanā un politikas veidošanā, tostarp ar ES jaunatnes dialoga starpniecību, jaunatnes jautājumu iekļaušana visās politikas jomās, neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšana, kvalitatīvs darbs ar jaunatni un jaunatnes darbinieku kompetenču attīstīšana. [...] Programma turpinās atbalstīt visus jauniešus, lai tie varētu piedalīties mācību mobilitātē [...], tostarp arī jaunatnes apmaiņas, brīvprātīgā darba, [...] jauniešu līdzdalības un solidaritātes pasākumos, ar mērķi iesaistīt jauniešus un dot viņiem iespējas apgūt un attīstīt prasmes un kompetences dzīvei un nākotnes karjerai, kļūt par aktīviem pilsoņiem un piedalīties ekonomiskajā, sociālajā, kultūras, demokrātiskajā un politiskajā dzīvē, kā arī iesaistīt viņus Eiropas projektā un veicināt iekļaujošas, ilgtspējīgas, konkurētspējīgas un noturīgas Savienības veidošanu.

⁶ Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.).

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Prasmju savienība” (COM(2025) 90 final).

⁸ Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (OV C 456, ST/14944/2018/INIT, 18.12.2018.).

⁹ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par satvaru Eiropas programmas darbam ar jaunatni izveidei, 2020/C 415/01 (OV C 415, 1.12.2020.).

¹⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) (COM/2024/1 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52024DC0001>).

- (12) Programmai būtu jāatbalsta visu iedzīvotāju dalība sportā un fiziskajās aktivitātēs saskaņā ar attiecīgo Eiropas Savienības sporta darba plānu [...] ¹¹. Tāpēc īpaša uzmanība jāpievērš tautas sportam, ņemot vērā sporta lielo nozīmi veselīga dzīvesveida, savstarpējo attiecību, līdzdalības, sociālās iekļaušanas un līdztiesības veicināšanā, kā arī saliedētu kopienu veidošanā.
- (13) Digitālā pārveide, tostarp ātrā MI attīstība, ir sākusi mainīt [...] sabiedrību un ekonomiku, arvien vairāk ietekmējot ikdienas dzīvi, un apliecina [...], ka ir vajadzīgs augstāks digitālās gatavības un izglītības un mācību spēju līmenis, kā arī to, ka ir steidzami vajadzīgs [...] atbalsts, lai ar programmu attīstītu visu iedzīvotāju digitālās prasmes [...], tostarp kritisko domāšanu un medijpratību, visā Savienībā.
- (14) Formālā, neformālā un ikdienējā [...] mācīšanās ir ļoti svarīga [...] izglītībā par ilgtspējīgu attīstību, informētības veicināšanā un to prasmju un pamatkompetenču apgūvē, kas ir nepieciešamas, lai mainītu personas izturēšanos. Programma dos cilvēkiem iespējas rīkoties savās attiecīgajās kopienās un pilnveidot [...] prasmes, kas vajadzīgas sekmīgai [...] pārejai uz zaļo ekonomiku, tostarp saskaņā ar tīras rūpniecības kursu. Programmai būtu jāveicina tāda prakse, kas palīdz samazināt tās ietekmi uz vidi.

¹¹ [...]

- (15) Programmas starptautiskajai dimensijai vajadzētu būt vērstai uz to, lai piedāvātu iespējas mācību mobilitātei, sadarbībai un politikas dialogam ar trešām valstīm, kas nav programmas asociētās valstis, pamatojoties uz iepriekšējo programmu pieredzi, tostarp sekmēt Savienības vērtības un veicināt Savienības konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot Savienības ekonomiskās drošības interešu aizsardzību. Lai palielinātu minēto pasākumi ietekmi, ir svarīgi uzlabot sinerģiju starp programmu un instrumentu “Eiropa pasaulē”, [...] stratēģiju “*Global Gateway*” un izglītības un mācību, jaunatnes un sporta politikas satvariem.
- (16) Programmai būtu jātuvina kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis to mērķim pievienoties Savienībai, tostarp, veicinot Savienības vērtības. Programmai būtu jāveicina stabilitāte, partnerības un prasmju attīstīšana sadarbībā ar valstīm plašākā kaimiņreģionā, tostarp, stiprinot saiknes ar Vidusjūras reģionu. Sadarbojoties ar citām valstīm visā pasaulē, programmai būtu [...] arī jāpiesaista talanti visā pasaulē un jāveido partnerības, it īpaši, lai veicinātu Savienības konkurētspēju un lai stiprinātu tās noturību. Programmai būtu jāatbalsta valstis to iestāžu un organizāciju modernizēšanā un plašākā nozīmē – izglītības, mācību, jaunatnes un sporta kvalitātes un iekļautības uzlabošanā, izmantojot starptautiskas partnerības.
- (17) Programmas īstenošanā būtu jāvadās pēc principiem un vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un solidaritāti, kā attiecīgi noteikts LES [...] 2. pantā un minēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) preambulā. Tāpēc ir būtiski, lai visas programmā iesaistītās puses ievērotu šos principus un vērtības. Programmai būtu arī jāievēro principi, kas noteikti 2017. gada ES pamatnostādnēs par bērna tiesību veicināšanu un aizsardzību un ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 9. pantā [...].

- (18) Programmai būtu jāsekmē it īpaši jauniešu dalība Eiropas demokrātiskajā dzīvē, tajā skaitā, atbalstot aktivitātes, kas veicina pilsonisko izglītību, attīsta pilsoniskai līdzdalībai nepieciešamās prasmes un dod iespēju iesaistīties un mācīties piedalīties pilsoniskajā sabiedrībā, tādējādi palielinot informētību par [...] Savienības vērtībām, arī pamattiesībām, veicinot mijiedarbību ar lēmumu pieņēmējiem vietējā, valsts un Eiropas līmenī un sekmējot Eiropas integrācijas procesu. Programmai būtu arī jāatbalsta iespēju un mehānismu radīšana jēgpilnai jauniešu līdzdalībai, tostarp jauniešu vadītas aktivitātes vai aktivitātes ar jēgpilnu jauniešu iesaisti, ko var veikt neformālas jauniešu grupas vai citas attiecīgās ieinteresētās personas.
- (19) Programmai būtu jāpiedāvā pieejamas, iekļaujošas un drošas iespējas jauniešiem un organizācijām izrādīt solidaritāti, palīdzot tiem atbalstīt kopienas un risināt sabiedrības problēmas, vienlaikus iegūstot vērtīgu pieredzi un prasmes personīgajai izaugsmei, aktīvam pilsoniskumam un nodarbināmībai.
- (20) Programmai būtu jāatbalsta arī brīvprātīgā darba pasākumi, ko veic “Eiropas Solidaritātes korpuss”, tostarp Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpuss. Minētie pasākumi 2021.–2027. gada plānošanas periodā tika iekļauti programmā “Eiropas Solidaritātes korpuss”. Brīvprātīgais darbs gan Savienībā, gan ārpus tās sniedz bagātīgu pieredzi neformālās un ikdienējās mācīšanās kontekstā un dod iespēju jauniešiem izrādīt solidaritāti un iesaistīties pasākumos, kas palīdz risināt sabiedrības un humanitārās problēmas, vienlaikus veicinot viņu personīgo, sociāli izglītojošo un profesionālo attīstību, kā arī aktīvu pilsoniskumu, pilsonisko līdzdalību un nodarbināmību.[...] Attiecīgā gadījumā būtu jāīsteno sinerģija starp “Eiropas Solidaritātes korpusa” brīvprātīgā darba aktivitātēm un attiecīgajām valstu politikām un instrumentiem dalībvalstīs un programmas asociētajās trešās valstīs.

- (21) Nolūkā veicināt solidaritāti un humānās palīdzības un attīstības sadarbības pamanāmību Eiropas iedzīvotāju vidū ir jāattīsta dalībvalstu un [...] programmas asociēto trešo valstu solidaritāte ar trešām valstīm, kuras nav programmas asociētās valstis un kuras skārušas dabas katastrofas un cilvēku izraisītu risku radītas katastrofas. Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpusam būtu jāveicina koordinēta, uz vajadzībām balstīta Savienības reakcija, un tas tiks īstenots saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem noteikumiem un procedūrām.
- (22) Jauniešiem, it īpaši tiem jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju, vajadzētu arī turpmāk dot iespēju gūt pirmo pieredzi ikdienējas un neformālas [...] mācīšanās ietvaros ceļot pa Eiropu, lai veicinātu viņu piederības sajūtu Savienībai un lai ļautu viņiem iepazīt tās kultūras un valodu daudzveidību.
- (23) Sporta jomā, izmantojot mobilitātes iespējas un spēju veidošanu, arī sadarbību, programmai būtu jāveicina kopīgas Eiropas vērtības, brīvprātīgais darbs, kā arī inovācija un prasmju pilnveide sportā un ar tā starpniecību. Programmai būtu [...] jāveicina laba pārvaldība, drošība un integritāte sportā [...] un sporta diplomātija [...]. Tai būtu arī jāatbalsta tautas sporta organizācijas, kas koncentrējas uz fiziskām aktivitātēm visiem, kuras tiek īstenotas veselības, izglītības vai sociālos nolūkos [...]. Programmai būtu jāpiedāvā [...] cilvēkiem visā Eiropā iespēja piedalīties pārrobežu sporta iniciatīvās, kas veicina personīgo izaugsmi, kultūras apmaiņu, solidaritāti un kopienas iesaisti.

- (24) Ar programmu Eiropas izglītības telpai [...] tiek dots būtisks ieguldījums [...], ko atbalsta un īsteno ar stratēģisko satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā, un tiek veicināta kvalitāte, taisnīgums, iekļaušana un panākumi visiem. Eiropas izglītības telpa ir balstīta uz holistisku pieeju, kas aptver mācīšanu, mācības un mācīšanos visos kontekstos un līmeņos – gan formālo, gan neformālo, gan ikdienējo mācīšanos no agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes līdz pieaugušo izglītībai, tostarp profesionālajai izglītībai un apmācībai (PIA) un augstākajai izglītībai.
- (24.a) Palīdzot virzīties uz mērķi radīt patiesu kopēju kvalitatīvas izglītības, mācību un pārrobežu mūžizglītības iespēju [...], [...] prasmju savienība tiecas pastiprināt centienus [...] šajā jomā. To varētu panākt, nodrošinot pamatprasmes un padziļinātas prasmes, sniedzot cilvēkiem iespējas regulāri atjaunināt un apgūt jaunas un uz nākotni vērstas prasmes, veicinot [...] cilvēku mobilitāti ar prasmju un kvalifikāciju pārredzamību un atzīšanu un pieņemšanu darbā uzņēmumos visā [...] Savienībā un piesaistot, attīstot un noturot Eiropā labākos talantus [...].
- (25) Ir svarīgi stimulēt un paplašināt piekļuvi mācībām, mācīšanai un pētniecībai par [...] Savienību, vērtībām un pilsonību. Ņemot vērā problēmas, ar kurām pašlaik saskaras Savienība, ir īpaši svarīgi veicināt Eiropas piederības sajūtu un stiprināt apņēmību iesaistīties. Programmai arī turpmāk būtu jāveicina mācīšanās par Eiropas integrācijas jautājumiem, tajā skaitā par Savienības problēmuzdevumiem un iespējām nākotnē, ar mērķi veicināt debates par šiem jautājumiem un izcilības attīstību Eiropas integrācijas studijās, tostarp ar Žana Monē vārdā nosauktajām darbībām.

- (26) Valodu apguve veicina savstarpējo sapratni starp cilvēkiem un kultūrām [...] un kultūru daudzveidību un sekmē mobilitāti Savienībā un ārpus tās, un valodu prasmēm ir būtiska nozīme dzīvē un darbā. Tāpēc programmai būtu jāveicina valodu apguve, tostarp attiecīgā gadījumā valstu zīmju valodu apguve. Lai nodrošinātu plašu un iekļaujošu piekļuvi programmai, ir svarīgi, lai daudzvalodība būtu viens no programmas īstenošanas pamatprincipiem.
- (27) Eiropai ir arvien grūtāk apmierināt vajadzību pēc prasmēm darba tirgū, tostarp nozarēs, kurās ir liels trūkums, un apmierināt pieprasījumu pēc prasmīgiem talantiem tādās stratēģiskās [...] nozarēs kā, bet ne tikai, [...] tīras un apritīgas tehnoloģijas, transports, enerģētika, ūdensresursu noturība, lauksaimniecība, veselības aprūpe, digitālās tehnoloģijas, kosmiskā aviācija un aizsardzība. [...] Saskaņā ar [...] prasmju savienību programmai būtu [...] jāatbalsta Savienības [...] izglītojamie, lai viņi studētu [...] stratēģiskās nozarēs ar skaidru Eiropas pievienoto vērtību. Tas varētu ietvert pasākumus, kas paredzēti, lai [...] noturētu Eiropā labākos talantus [...], nodrošinot iespējas studēt kopīgās studiju programmās Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras 5., 6. un 7. līmenī augstākajā izglītībā un attiecīgā gadījumā profesionālajā izglītībā un apmācībā. Šādiem pasākumiem būtu jāveicina dažādas izcelsmes izglītojamo līdzdalība, jo īpaši to, kuriem ir mazāk iespēju, vienlaikus ņemot vērā ģeogrāfisko līdzsvaru. To īstenošanā arī turpmāk būtu jā saglabā pietiekama elastība, lai reaģētu uz mainīgajām politikas prioritātēm un darba tirgus vajadzībām. Talantu un izcilības attīstīšanas iespējām nevajadzētu mainīt programmas galveno mērķi, proti, mācību mobilitāti, vai nesamērīgi ietekmēt citu programmas darbību finansējumu. Atbalstu šādām iespējām varētu sniegt, izmantojot sinerģiju ar citiem instrumentiem, piemēram, Eiropas Konkurētspējas fondu, un panākot uzņēmumu, nozares un citu attiecīgo ieinteresēto personu iesaisti. Papildus pašmāju talantu attīstīšanai un noturēšanai ir svarīgi Savienībai piesaistīt talantīgus cilvēkus, piedāvājot [...] tādas iespējas kā “Erasmus Mundus” stipendijas. [...]

- (28) Sadarbība nodrošina prakses apmaiņu un spēju veidošanu, un tādējādi, apvienojot resursus un zināšanas, tiek gūti labāki rezultāti un sniegums, kā arī uzlabota efektivitāte. Tāpēc programmai būtu jāatbalsta spēju veidošanas pasākumi, kas dažādos līmeņos uzlabo sadarbību starp iestādēm un organizācijām, kuras darbojas izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomā. Tādējādi tiek atzīts, cik liela nozīme ir iestādēm un organizācijām, kas nodrošina cilvēkiem zināšanas, prasmes un kompetences, kuras ir vajadzīgas mainīgajā pasaulē, un cik svarīgi ir palīdzēt iestādēm un organizācijām, kas darbojas šajā jomā, pienācīgi īstenot savu inovācijas, radošuma un darījumdarbības potenciālu, it īpaši digitālajā ekonomikā.
- (29) Programmai būtu jāatbalsta ilgtermiņa stratēģiskā transnacionālā sadarbība iestāžu līmenī, lai veidotu izcilību, konkurētspēju un pievilcību un saskaņā ar [...] [...] Savienības [...] prioritātēm panāktu ilgtspējīgu un sistēmisku izglītības un mācību, jaunatnes un sporta organizāciju un iestāžu pārveidi. Šajā sadarbībā būs ietvertas iniciatīvas, kas [...] darbojas [...] kā izmēģinājuma platformas inovatīviem izglītības, mācību un prasmju pilnveides instrumentiem, palīdzot sadarboties ar uzņēmumiem, [...] nozari un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Programmai arī turpmāk būtu jāatbalsta izglītības un mācību iestāžu un dalībvalstu darbs, lai novērstu atlikušos šķēršļus transnacionālajai sadarbībai un vairotu transnacionālu kopīgo studiju programmu piedāvājumu, veicinot iespējamu kopīgu Eiropas grādu ¹².

¹² Padomes Rezolūcija par kopīga Eiropas grāda marķējumu un turpmākajiem pasākumiem ceļā uz iespējamu kopīgu Eiropas grādu: Eiropas konkurētspējas un Eiropas augstākās izglītības pievilcības veicināšana. (OV C, C/2025/2939, 22.5.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj>).

(30) Programmai būtu ilgtspējīgi jāatbalsta Eiropas universitāšu alianšu izglītības pamatuzdevums, lai ar ilgtermiņa Savienības līmeņa rīcību varētu efektīvāk panākt sistēmisku ietekmi, īpaši, lai stiprinātu izcilību, mazinātu sadrumstalotību un palielinātu augstākās izglītības sistēmu pievilcību un iekļautību [...] visā Savienībā, kā arī izstrādātu inovatīvus instrumentus mācīšanās un mācīšanas [...] kvalitātes uzlabošanai. Šajā pamatuzdevumā, kas izriet no kopīga redzējuma un ko atbalsta kopīga pārvaldības kārtība un kopīgi resursi, būtu jāietver uz nākotni vērstu prasmju un kompetenču [...] attīstīšana, tostarp [...] to nozaru vajadzībām, kuras jau ir noteiktas prasmju savienībā, ar attiecīgām un nākotnes prasībām [...] atbilstošām studiju programmām, pedagoģisko inovāciju, kopīgiem grādiem, mūžizglītību, mikroapliecinājumiem, lai veicinātu un piesaistītu talantus un atvieglotu transnacionālo sadarbību izglītības jomā, tostarp ar uzņēmumiem, [...] rūpniecību un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Atbalsts, ko sniedz visām alianšu dimensijām, tostarp pētniecībai un inovācijai un to ieguldījumam Savienības konkurētspējā, būtu jāīsteno sinerģijā ar tādiem citiem instrumentiem kā Eiropas Konkurētspējas fonds un pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”.

(30.a) Programmai būtu jāatbalsta profesionālās izcilības centri, pamatojoties uz partnerībām transnacionālā, valsts, reģionālā un vietējā līmenī, lai atbalstītu kvalitatīvas un inovatīvas profesionālās izglītības un apmācības sistēmas, kas attīsta prasmes un iespējas profesionālajai un personiskajai attīstībai saskaņā ar darba tirgus vajadzībām, tādējādi veicinot dinamisku, noturīgu un iekļaujošu ekonomiku un sabiedrību. Turpmāku atbalstu varētu sniegt sinerģijā ar citiem instrumentiem, piemēram, Eiropas Konkurētspējas fondu un valsts un reģionu partnerības plāniem.

- (31) Saskaņā ar attiecīgajām Savienības sistēmām un rīkiem programmai būtu jāveicina prasmju [...] attīstīšana, tajā skaitā [...] ar [...] iespējamu pamatprasmju atbalsta shēmu, un jāsekmē kvalitātes nodrošināšana, pārredzamība, prasmju, kompetenču un kvalifikāciju (tostarp augstākās izglītības kvalifikāciju un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju, kas dod tiesības iegūt augstāko izglītību ¹³) atzīšana, to digitalizācija [...], kā arī neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātu atzīšana, prasmju pārvaldība un konsultēšana prasmju jomā. Saistībā ar minēto programmā būtu jāparedz arī atbalsts tādiem valsts un Eiropas mēroga kontaktpunktiem un tīkliem, kas veicina Eiropas un arī plašāka mēroga apmaiņas un elastīgu mācību veidu izstrādi starp dažādām izglītības un mācību un jaunatnes jomām, kā arī formālā un neformālā vidē, tajā skaitā, atbalstot mikro kvalifikācijas ekosistēmas.
- (32) Lietotājiem draudzīgām tiešsaistes virtuālās sadarbības platformām un rīkiem var būt svarīga nozīme atbalsta sniegšanā izglītības un mācību, [...] jaunatnes un sporta politikas īstenošanai Eiropā un citur pasaulē. Lai palielinātu virtuālās sadarbības pasākumu izmantošanu, programmai būtu jāatbalsta sistemātiskāka un saskaņotāka tiešsaistes platformu izmantošana. Tai būtu arī jāatvieglo un jāatbalsta mobilitātes procesi, izmantojot digitalizāciju.

¹³ Padomes Ieteikums (2018. gada 26. novembris) par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu (OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.).

- (33) Programma būtu jāizstrādā tā, lai veicinātu iekļaušanu, daudzveidību, solidaritāti un vienlīdzīgas iespējas, tostarp dzimumu līdztiesību un nediskriminēšanu, paplašinot piekļuvi mobilitātei, brīvprātīgajam darbam un mācībām visā Savienībā un ārpus tās; tas dotu iespēju visiem cilvēkiem pilnvērtīgi gūt labumu no pārveidojošas pieredzes.
- (34) Programmā būtu jāparedz pasākumu kopums, ar ko atvieglot un palielināt piekļuvi cilvēkiem, kuriem ir mazāk iespēju, novērst šķēršļus, kas var kavēt šādu piekļuvi, arī finansiālus šķēršļus, un veidot pamatu turpmākiem īstenošanas norādījumiem. Pie minētajiem pasākumiem cita starpā var piederēt mērķorientēts finansiālais atbalsts, pieejami mācīšanās veidi, vienkāršota piekļuve mājokļu jomā [...] saistībā ar programmas darbībām, sagatavošanas darbības un atbalsts dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju, pirms dalības programmā, tās laikā un pēc tās, lietotājdraudzīgi un sasniedzami, dažādās valodās pieejami dokumenti, atbalsta pasākumi personālam, kas īpaši nodarbojas ar iekļaušanu un daudzveidību organizācijās, un informētības uzlabošanas pasākumi potenciālajiem dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju, arī lauku apvidos un attālos reģionos. Turklāt programmai būtu jāļauj dotāciju piešķiršanas procesā prioritāti piešķirt kvalitatīviem projektiem, kas aktīvi pievēršas tādu dalībnieku iekļaušanai un iesaistīšanai, kuriem ir mazāk iespēju.
- (35) Lai jaunpienācējas organizācijas, [...] mazas organizācijas un organizācijas ar [...] mazāku administratīvo spēju varētu labāk piekļūt programmai un lai padarītu programmu vieglāk pārvaldāmu labuma guvējiem, programmā būtu jāpastiprina pasākumi procedūru vienkāršošanai visos posmos.

- (36) [Šī regula nosaka indikatīvu programmas finansējumu. Šajā regulā faktiskās cenas aprēķina, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru.]
- (37) Ņemot vērā programmas aptverto jomu daudzveidību, būtu jā saglabā jaunatnes un sporta mērķis dot jēgpilnu ieguldījumu programmas mērķu sasniegšanā un sasniegt tās mērķgrupas.
- (38) Šai programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509¹⁴. Tajā ir noteikumi par Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tajā skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem, budžeta garantijām un Savienības finanšu interešu aizsardzību.
- (38.a) Ievērojot Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 6. panta 2. punktu, budžeta izveidei un izpildei ir jāatbilst Regulas (ES, *Euratom*) 2020/2092 noteikumiem. Turklāt saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 6. panta 3. punktu dalībvalstīm un Komisijai budžeta izpildē ir jānodrošina atbilstība Hartai saskaņā ar Hartas 51. pantu un jāievēro LES 2. pantā noteiktās Savienības vērtības, kas attiecas uz budžeta izpildi.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam. (OV L, 2024/2509, 26.9.2024.).

(39) Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013¹⁵, Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95¹⁶, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96¹⁷ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939¹⁸ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un vajadzības gadījumā – administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, arī pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371¹⁹. Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp. [...]).

¹⁶ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

¹⁷ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

¹⁸ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

- (40) Lai vienkāršotu labuma guvējiem noteiktās prasības, pēc iespējas vairāk būtu jāizmanto vienkāršotu izmaksu iespējas kā vienreizēji maksājumi, vienības izmaksas un vienotas likmes finansējums. Vienkāršotu izmaksu iespējās, kuru mērķis ir atbalstīt mācību mobilitāti saskaņā ar programmu, būtu jāņem vērā dzīvošanas un uzturēšanās izmaksas uzņēmējā valstī. Dalībvalstis būtu jāmudina saskaņā ar valsts tiesību aktiem neaplikt minētās dotācijas ar nodokļiem un neatvilkt no tām sociālās iemaksas; tādi paši noteikumi būtu jāpiemēro dotācijām, ko personām piešķir publiskie vai privātie tiesību subjekti.
- (41) Ir lietderīgi nodrošināt pareizu 2021.–2027. gada programmu slēgšanu, it īpaši attiecībā uz daudzgadu vienošanās turpinājumu saistībā ar tās pārvaldību, piemēram, saistībā ar tehniskās un administratīvās palīdzības finansēšanu. No 2028. gada 1. janvāra ar tehnisko un administratīvo palīdzību vajadzības gadījumā būtu jānodrošina to darbību pārvaldība, kuras līdz 2027. gada 31. decembrim vēl nav pabeigtas saskaņā ar 2021.–2027. gada programmām.
- (42) Ievērojot 349. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD), programmā būtu jāņem vērā minētajā pantā norādīto tālāko reģionu īpašā situācija [...]. [...] Visās darbībās būtu jāveic pasākumi, kas veicina šo reģionu dalību programmā, tostarp, attiecīgā gadījumā sniedzot finansiālu atbalstu mācību mobilitātei un brīvprātīgajam darbam. Būtu jāveicina mobilitāte un sadarbība starp cilvēkiem un organizācijām no minētajiem reģioniem un trešām valstīm, jo īpaši kaimiņvalstīm. Šādi pasākumi būtu jāuzrauga un regulāri jāvērtē.

- (43) Ievērojot Padomes Lēmuma (ES) 2021/1764²⁰ 85. panta 1. punktu, fiziskās personas un attiecīgie tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi saņemt programmas finansējumu atbilstoši programmas noteikumiem un mērķiem un [...] iespējamu režīmu, ko piemēro dalībvalstij, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (44) [Programma ir jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]* [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par izdevumu izsekošanu un budžeta izpildes satvaru, tostarp noteikumus par vienveidīgu būtiska kaitējuma neradīšanas principa un dzimumu līdztiesības principa piemērošanu, kuri minēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 33. panta 2. punkta attiecīgi d) un f) apakšpunktā, noteikumus par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumus par Savienības finansējuma portāla izveidi, programmu izvērtēšanas noteikumus, kā arī citus visām Savienības programmām piemērojamus horizontālus noteikumus, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību.]
- (45) Lai optimizētu investīciju pievienoto vērtību, palielinātu to mērogu un ietekmi, būtu jācenšas panākt sinerģiju it īpaši starp programmu un citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, tostarp, izmantojot veicinošus mehānismus, piemēram, vienkāršotas procedūras. Īstenojot programmu, būtu jācenšas panākt sinerģiju, kas stiprina sadarbību starp izglītību un privāto sektoru.

²⁰ Padomes Lēmums (ES) 2021/1764 (2021. gada 5. oktobris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, ietverot attiecības starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi) (OV L 355, 7.10.2021., 6. lpp. [...]).

(46) Programmā būtu jāparedz iespēja trešo valstu līdzdalībai, ja tas ir Savienības interesēs. Tālab Savienība var atļaut trešām valstīm pilnīgi [...] vai daļēji kļūt par programmas asociētajām valstīm programmas pamatdarbībās, ja ar minētajām valstīm ir spēkā attiecīgi starptautiskie nolīgumi, un to darīt saskaņā ar tajos paredzētajiem nosacījumiem. Pie trešām valstīm būtu jāpieskaita arī Eiropas mikrovalstu kategorija (Andoras Firstiste, Monako Firstiste, Sanmarīno Republika un Vatikāna Pilsētvalsts). Programmas asociētajām valstīm būtu jāpiemēro taisnīgs trešās valsts iemaksu un ieguvumu līdzsvars un jānodrošina Savienības finanšu un drošības interešu aizsardzība. Lemjot par trešo valstu dalību un šādas dalības kārtību, ir jāievēro attiecīgās Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas prerogātivas saskaņā ar LESD 218. pantu. Trešās valstis, kas piedalījušās kādā no iepriekšējām programmām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/817 ²¹, Regulu (ES) 2021/888 ²², Regulu (ES) Nr. 1288/2013 ²³ vai Regulu (ES) 2018/1475 ²⁴ un attiecīgā plānošanas periodā izveidojušas valsts aģentūru, nebūtu jāuzskata par tādām, kam ir daļējs programmas asociētās valsts statuss. Citu kategoriju trešajām valstīm daļējs programmas asociētās valsts statuss būtu jāizmanto vai nu kā solis ceļā uz pilnīga programmas asociētās valsts statusa ieguvu, vai tāds ir jāapsver gadījumā, kad nav izredžu iegūt pilnīgu programmas asociētās valsts statusu un šāda daļēja programmas asociētās valsts statusa ieguve ir Savienības interesēs. Jebkurā gadījumā visos nolīgumos, ar kuriem iegūst daļēju programmas asociētās valsts statusu, būtu jāizmanto iepriekš noteikta vienota iemaksu un pabalstu pakete. Ir būtiski, lai trešās valstis, kas piedalās programmā, ievērotu LES 2. pantā noteiktās Savienības vērtības. To [...] trešo

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/817 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Savienības programmu izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās Erasmus+ un atceļ Regulu (ES) Nr. 1288/2013 (OV L 189, 28.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj>).

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/888 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu “Eiropas Solidaritātes korpus” un atceļ Regulas (ES) 2018/1475 un (ES) Nr. 375/2014 (OV L 202, 8.6.2021., 32. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/888/oj>).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā “Erasmus+” un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK (OV L 347, 20.12.2013., 50. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1288/oj>).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1475 (2018. gada 2. oktobris), ar ko paredz Eiropas Solidaritātes korpusa tiesisko regulējumu un groza Regulu (ES) Nr. 1288/2013, Regulu (ES) Nr. 1293/2013 un Lēmumu Nr. 1313/2013/ES (OV L 250, 4.10.2018., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1475/oj>).

valstu tiesību subjektiem, kuras nav programmas asociētās valstis [...], vajadzētu būt iespējai piedalīties dažās programmas darbībās, kas ir noteiktas darba programmās un Komisijas publicētajos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, ar noteikumu, ka to dalība palīdz sasniegt [...] programmas mērķus un ir būtiska darbības īstenošanai.

- (46.a) Lai stiprinātu paredzamību un pārredzamību, tiešās pārvaldības darbības, kas tiek ieviestas pirmo reizi un iepriekš nav tikušas īstenotas ar šajā regulā minētu darba programmu, būtu skaidri jāidentificē kā jaunas darbības. Pirmajā šīs regulas īstenošanas gadā par jaunām darbībām būtu jāuzskata tās darbības, kas nav tikušas īstenotas ar kādu Regulā (ES) 2021/817 vai (ES) 2021/888 minētu darba programmu.
- (46.b) Darbība būtu jāuzskata par jaunu, ja tā ievieš atšķirīgu intervences loģiku, ko it īpaši apliecina jauns mērķis un tvērums, jauna primārā mērķgrupa, būtiski atšķirīgs īstenošanas mehānisms un/vai atsevišķs un identificējams budžeta piešķirums darba programmā. Tādi pielāgojumi kā izmaiņas jau pastāvošas darbības nosaukumā, ikgadējas budžeta korekcijas, izmaiņas grafikā vai ilgumā, tehniska piešķiršanas kritēriju vai nosacījumu atjaunināšana, ģeogrāfiska paplašināšana vai papildu īstenošanas kārtības ieviešana nebūtu jāuzskata par jaunām darbībām, ar noteikumu, ka šādas izmaiņas nemaina jau pastāvošas darbības vispārējos mērķus un intervences loģiku. Talantu un izcilības attīstīšanas iespējas būtu jāuzskata par jaunu darbību neatkarīgi no tā, vai tās ir saistītas ar Eiropas politikas eksperimentu projektu programmas “Erasmus+” 2021.–2027. gadam ietvaros.
- (46.c) Lai saglabātu programmas elastību, Savienībai būtu jā saglabā spējas ieviest jaunas darbības, lai laikus reaģētu uz ārkārtas apstākļiem, vienlaikus nodrošinot juridisko noteiktību un efektīvu programmas īstenošanu saskaņā ar tās mērķiem. Šādu darbību ieviešana ir atkarīga no tā, vai Komisija pieņem atsevišķas darba programmas.

- (46.d) Nemot vērā talantu un izcilības attīstīšanas iespēju ļoti inovatīvo raksturu un potenciāli būtisko ietekmi uz programmas budžetu, Komisijai tās būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar programmas komiteju. Komisijai būtu arī jāiesniedz Padomei novērtējuma rezultāti par talantu un izcilības attīstīšanas iespējām pirms to iekļaušanas parastajā darba programmā. Komisijai būtu jāņem vērā Padomē paustie viedokļi.
- (47) Pienācīga un iekļaujoša informēšana par programmas atbalstītajām iespējām būtu jānodrošina vietējā, valsts un Savienības līmenī, un tajā būtu jāņem vērā programmas galvenās mērķgrupas un attiecīgā gadījumā arī daudzas citas mērķgrupas. Turklāt Komisijai un īstenošanas struktūrām būtu jāveicina labas prakses un projektu rezultātu apmaiņa un jāapkopo atsauksmes par programmu.
- (48) Ar programmu būtu jāizmanto bijušo programmas “*Erasmus+*” un programmas “Eiropas Solidaritātes korpuss” dalībnieku potenciāls un jāatbalsta ar tām saistītās aktivitātes, mudinot tos popularizēt programmu.
- (49) Būtu jāveic pasākumi, lai racionalizētu programmas pārvaldību un panāktu apjomradītus ietaupījumus, tajā skaitā [...], attiecīgā gadījumā konsolidējot programmas iemaksas vienā iemaksu nolīgumā ar katru valsts aģentūru.

- (49.a) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ²⁵.
- (49.b) Saistīto Savienības tiesību aktu interpretācijas nolūkā ir lietderīgi uzskatīt, ka “Eiropas Solidaritātes korpusa” brīvprātīgā darba aktivitātes, ko atbalsta saskaņā ar šo regulu, vai brīvprātīgā darba aktivitātes, ko turpina atbalstīt saskaņā ar Regulu (ES) 2021/888, ir līdzvērtīgas brīvprātīgajam darbam, ko veic Eiropas Brīvprātīgo dienesta ietvaros.
- (50) Regula (ES) 2021/817 ²⁶ un Regula (ES) 2021/888 ²⁷ no 2028. gada 1. janvāra būtu jāatceļ.
- (51) Lai nodrošinātu nepārtrauktību atbalsta sniegšanā attiecīgajā politikas jomā un lai varētu sākt īstenošanu no daudzgadu finanšu shēmas 2028.–2034. gadam darbības sākuma, šai regulai būtu jāstājas spēkā un tā būtu jāpiemēro no 2028. gada 1. janvāra [...].

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²⁶ [...]

²⁷ [...]

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

[...] I SADALA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido [...] programmu “*Erasmus+*” – Savienības programmu izglītības un mācību [...], jaunatnes un sporta jomā (“programma”) – un Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpusu, kā arī nosaka programmas mērķus, tās budžetu [laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam], Savienības finansējuma veidus un šāda finansējuma sniegšanas noteikumus. [...]

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

[...]

[...]

2.a) “pieaugušo izglītība” ir jebkura veida formāla, neformāla vai ikdienēja mācīšanās pieaugušajiem;

- 3) “tautas sports” ir jebkādas sporta vai fiziskas [...] aktivitātes brīvajā laikā, ar kurām regulāri neprofesionālā un galvenokārt vietējā līmenī nodarbojas visu vecumu cilvēki veselības, izglītības vai sociālos nolūkos;
- 4) “augstākās izglītības iestāde” ir iestāde, kas neatkarīgi no šādas iestādes nosaukuma saskaņā ar [...] valsts [...] vai [...] attiecīgā gadījumā reģionāliem tiesību aktiem vai praksi piedāvā [...] atzītus grādus vai citas atzītas terciārās izglītības līmeņa kvalifikācijas, vai cita līdzīga terciārā līmeņa iestāde, kuru valsts [...] vai reģionālās iestādes [...] uzskata par tiesīgu piedalīties programmā savās attiecīgajās teritorijās;
- 5) “augstākās izglītības iestādē studējošais” ir persona, kas studē augstākās izglītības iestādē, tajā skaitā īsā cikla, bakalaura, maģistra vai doktora studiju programmā vai līdzvērtīgā līmenī, vai persona, kas nesen [...] absolvējusi šādu iestādi;
- 6) “Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpuss” ir brīvprātīgā darba aktivitātes, ar ko atbalsta pēckrīzes ilgtermiņa humānās palīdzības un attīstības sadarbības operācijas trešās valstīs, kuras nav programmas asociētās valstis, nolūkā sniegt uz vajadzībām balstītu palīdzību, kuras mērķis ir novērst un atvieglot cilvēku ciešanas un saglabāt noturīgus, cilvēka cieņai piemērotus apstākļus krīzes situācijās, un kas ietver darbības, kuru mērķis ir stiprināt sagatavotību katastrofām un katastrofu riska mazināšanu, sasaistīt neatliekamo palīdzību, rehabilitāciju un attīstību un palīdzēt stiprināt neaizsargātu vai katastrofu skartu kopienu noturību un spēju pārvarēt krīzes un atgūties no tām;

- 7) “ikdienējā mācīšanās” ir mācīšanās, kas notiek ikdienas darbībās un pieredzē, kas nav organizēta vai strukturēta mērķu, laika vai mācīšanās atbalsta ziņā. Attiecīgā persona to var neapzināties kā mācīšanos;
- 8) “kopīga studiju programma” ir integrēta mācību programma, kuru kopīgi koordinē un piedāvā dažādas augstākās izglītības iestādes no divām vai vairākām valstīm un kuras rezultātā tiek piešķirts [...] divaugstskolu/vairākaugstskolu grāds vai kopīgs grāds;
- 9) “mūžizglītība” ir jebkāda veida mācīšanās – formāla, neformāla vai ikdienēja –, ko veic visos dzīves posmos un kas nodrošina labākas vai aktuālākas zināšanas, prasmes, kompetences un attieksmi, tajā skaitā mikrokvalifikācijas iegūšanas veidā, vai lielāku līdzdalību sabiedrībā personiskā, pilsoniskā, kultūras, sociālā vai ar nodarbinātību saistītā perspektīvā, piemēram, sniedzot konsultāciju un profesionālās orientācijas pakalpojumus; tā ietver agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi, vispārējo izglītību, profesionālo izglītību un apmācību, augstāko izglītību, pieaugušo [...] izglītību, darbu ar jaunatni, sportu un citas mācīšanās vides ārpus formālas izglītības un mācībām, un tā parasti veicina starpnozaru sadarbību un elastīgus mācīšanās veidus;

- 10) “mācību mobilitāte” ir fiziska pārvietošanās uz valsti, kas nav pastāvīgās dzīvesvietas valsts, lai studētu, piedalītos mācībās, mācītu vai iesaistītos neformālā vai ikdienējā izglītībā, un tā var ietvert virtuālus komponentus;
- 10.a) “tiesību subjekts” ir fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajām tiesībām un kas tajās par tādu ir atzīta, un kam ir juridiskas personas statuss un spēja, rīkojoties savā vārdā, īstenot tiesības un uzņemties pienākumus, vai subjekts, kam nav juridiskas personas statusa, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 200. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- 10.b) “valsts aģentūra” ir saskaņā ar šo regulu izraudzīta struktūra, kas atbild par programmas īstenošanu valsts līmenī dalībvalstī vai programmas asociētajā trešā valstī;
- 10.c) “valsts iestāde” ir saskaņā ar šo regulu izraudzīta publiska struktūra, kas atbild par programmas pārvaldības uzraudzību un pārraudzību valsts līmenī dalībvalstī vai programmas asociētajā trešā valstī;
- 11) “neformālā mācīšanās” ir mācīšanās, kas notiek plānotu aktivitāšu veidā ārpus formālās izglītības un mācībām un ir strukturēta mācīšanās mērķu un laika ziņā, un kurā tiek sniegta noteikta veida mācīšanās atbalsts;
- 12) “cilvēki, kuriem ir mazāk iespēju”, ir cilvēki, kas saskaras ar šķēršļiem, kuri varētu liegt viņiem efektīvi izmantot programmā paredzētās iespējas ekonomisku, sociālu, kultūras, ģeogrāfisku vai ar veselību saistītu iemeslu dēļ, migrantu izcelsmes dēļ vai tādu iemeslu dēļ kā invaliditāte vai mācīšanās grūtības, vai jebkāda cita iemesla dēļ, tostarp tāda iemesla dēļ, kas varētu būt diskriminācija saskaņā ar [...] Hartas 21. pantu;

- 13) “skolēns” ir persona, kas kā izglītojama ir reģistrēts mācību iestādē, kura sniedz vispārējo izglītību jebkurā līmenī – no agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes līdz vidusskolas izglītībai –, vai persona, kas iegūst skolas izglītību ārpus mācību iestādes, kuru kompetentās iestādes uzskata par tiesīgu piedalīties programmā kā skolēnam to attiecīgajās teritorijās;
- 14) “personāls” ir personas, kas profesionāli vai brīvprātīgi ir iesaistītas izglītībā, mācībās vai neformālā un ikdienējā izglītībā visos līmeņos [...]; šis jēdziens sevī ietver akadēmiskos mācībspēkus, skolotājus, pasniedzējus, skolu vadītājus, jaunatnes darbiniekus, sporta personālu, pirmsskolas izglītības un aprūpes darbiniekus, ar izglītību nesaistītus darbiniekus un citus speciālistus, kas regulāri iesaistīti mācīšanās veicināšanā;
- 14.a) “sporta personāls” ir personas, kas par samaksu vai brīvprātīgi ir iesaistītas sporta komandas vai individuālu sportistu izglītojošā, trenēšanas vai pārvaldības darbā;
- 15) “trešā valsts” ir valsts, kas nav [...] [...] dalībvalsts;
- 15.a) “jauna darbība” ir darbība, kas tiek ieviesta pirmo reizi un iepriekš nav īstenota darba programmas ietvaros saskaņā ar šo regulu vai kas tiek ieviesta šīs programmas īstenošanas pirmajā gadā un iepriekš nav īstenota darba programmas ietvaros saskaņā ar Regulu (ES) 2021/817 vai Regulu (ES) 2021/888;
- 15.b) “virtuāla sadarbība” ir jebkāda veida sadarbība, kurā izmanto digitālus rīkus un tehnoloģijas, lai atvieglotu un atbalstītu jebkādas attiecīgas programmas darbības;

- 16) “profesionālās izglītības un apmācības dalībnieks” ir persona, kas reģistrēta profesionālās izglītības un apmācības sākotnējās vai tālākizglītības programmā jebkurā līmenī – no vidējās izglītības līdz pēcvidusskolas izglītībai –, vai persona, kas nesēn absolvējusi šādu programmu vai ieguvusi šādas programmas kvalifikāciju;
- (16.a) “jaunatnes iniciatīva” ir aktivitāte, kas notiek ārpus formālās izglītības un mācībām un ko veic neformālas jauniešu grupas, jaunatnes organizācijas vai citas attiecīgās ieinteresētās personas, un kam raksturīga neformālas vai ikdienējas mācīšanās pieeja;
- 17) “Eiropas Solidaritātes korpusa brīvprātīgā darba aktivitāte” ir neapmaksāta aktivitāte, kam [...] ir izteikts mācīšanās komponents un kas sniedz ieguldījumu kopējā labumā, notiek ierobežotu laiku un neaizstāj stažēšanos vai nodarbinātību un nav tiem līdzvērtīgs;
- 18) “jaunieši” jaunatnes jomā ir personas vecumā no 13 līdz 30 gadiem;
- 19) “jaunatnes darbinieks” ir persona, kas profesionāli vai brīvprātīgi ir iesaistīta neformālās mācīšanās procesā un atbalsta jauniešus personīgajā sociāli izglītojošajā un profesionālajā attīstībā un kompetenču attīstībā; jēdziens ietver personas, kas plāno, vada, koordinē un īsteno darbības jaunatnes jomā [...];
- 20) “Eiropas universitāšu alianses” ir tādu Eiropas augstākās izglītības iestāžu grupa, kuras ir iesaistījušās transnacionālā ilgtermiņa strukturālā sadarbībā, kas ir apstiprināta kopīgā pamatuzdevuma paziņojumā, un kuras piedāvā kopīgu izglītības nodrošināšanu ar mērķi nodrošināt kvalitatīvu izglītību, zināšanu pārnesi, attiecīgā gadījumā augstu mobilitātes, pētniecības un inovācijas līmeni un kalpošanu sabiedrībai.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgais mērķis ir [...] sekmēt [...] kvalitatīvu mūžizglītību, uzlabojot dzīvei un darbam vajadzīgas prasmes un kompetences visiem, vienlaikus veicinot Savienības vērtības, līdzdalību demokrātijā un sabiedrībā, solidaritāti, sociālo iekļaušanu un vienlīdzīgas iespējas [...] Savienībā un ārpus tās, tādējādi dodot ieguldījumu noturīgas, ilgtspējīgas, konkurētspējīgas un saliedētas Eiropas veidošanā. Programma ir svarīgs instruments, ar ko [...] pilnveidot Eiropas izglītības telpu, [...] atbalstīt Eiropas stratēģiskās sadarbības īstenošanu izglītības un mācību jomā, tostarp tās pamatā esošās nozaru darba kārtības, un veidot prasmju savienību.

Programma [...] tiecas veicināt sadarbību jaunatnes politikas jomā [...]. Mērķis ir veicināt iekļaujošāku, vienotāku un stabilāku Eiropu, dodot iespējas jauniešiem, atbalstot kvalitatīvu darbu ar jaunatni, stiprinot kopienas saites un veicinot aktīvu pilsoniskumu un solidaritāti, ko panāk ar jēgpilnu iesaisti un sadarbību, kā arī atbalstīt Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijas īstenošanu. [...] Investējot jaunatnē [...] un brīvprātīgajā darbā, [...] programmas mērķis ir veidot spēcīgākas, ciešāk savienotas sabiedrības, veicināt pilsonisko un demokrātisko iesaisti un sekmēt sociālo kohēziju [...].

Programma tiecas pilnveidot Eiropas dimensiju sportā. Sports ir būtisks sociālās iekļaušanas, veselības, izglītības un kopienas attīstības virzītājspēks. Atbalstot sportu, programma tiecas sekmēt demokrātiskas sabiedrības un sociālu saikni visos līmeņos, un tajā pašā laikā tā veicina kopīgas Eiropas vērtības, solidaritāti un brīvprātīgo darbu ar sadarbības un prakses apmaiņas palīdzību.

2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi:

- a) atbalstīt indivīdu un grupu mācību mobilitāti un veicināt sadarbību, kvalitāti, iekļaušanu un taisnīgumu, radošumu un inovāciju organizāciju un politikas līmenī izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomā;

- a) atbalstīt zināšanu, prasmju un kompetenču [...] uzlabošanu formālās, neformālās un ikdienējās vidēs, īpaši ņemot vērā to atbilstību [...] indivīda personīgajai izaugsmei un profesionālajai attīstībai [...], kā arī darba tirgum un to ieguldījumu Savienības sociālajā kohēzijā, ilgtspējā [...] un konkurētspējā;

- b) veicināt Eiropas identitātes izjūtu, kopīgās vērtības un aktīvu pilsoniskumu, stiprināt solidaritāti un aktīvu līdzdalību sabiedrībā un demokrātijā, tādējādi veicinot pozitīvu ietekmi uz sabiedrību, [...] noturību un [...] sagatavotību paredzēt un novērst dažāda veida riskus un reaģēt uz tiem;

- [...]

- d) iesaistīt jauniešus un dot viņiem iespējas apgūt un attīstīt profesionālās un personīgās kompetences, lai viņi varētu aktīvi piedalīties sabiedrībā un demokrātijā, kā arī iesaistīt viņus Eiropas projektā;

- [...]

- f) nodrošināt jauniešiem viegli pieejamas un kvalitatīvas iespējas veikt brīvprātīgo darbu un iesaistīties solidaritātes un humānās palīdzības aktivitātēs, kas veicina pozitīvas pārmaiņas sabiedrībā Savienībā un ārpus tās [...], vienlaikus uzlabojot un pienācīgi atzīstot viņu kompetences, kā arī sekmējot viņu kā aktīvu pilsoņu pastāvīgu iesaisti;
- g) sekmēt Eiropas sporta modeļa galvenos elementus, investējot tautas sportā, it īpaši brīvprātīgās aktivitātēs, nodrošinot pieklūstamību, veicinot līdzdalību un solidaritāti, aizsargājot godprātīgumu, atbalstot labu pārvaldību un stiprinot sporta sociālo, izglītojošo un kopienas lomu, veicot darbības, kas vērstas uz taisnīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas sporta sistēmas izveidi visā Eiropā [...];
- h) veicināt izcilību un pārrobežu sadarbību, tādējādi stiprinot Eiropas pievilcību un konkurētspēju visā pasaulē visās izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās;
- i) atbalstīt politikas izstrādi, tostarp attiecībā uz prasmju un kvalifikāciju pārredzamību un atzīšanu, reformu paātrināšanu un modernizāciju sistēmu līmenī visās izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās, nodrošinot, ka tās ir rezultatīvākas, noturīgākas un iekļaujošākas.

3. Programmas mērķus izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomā sasniedz, īstenojot šādus pīlārus, kas galvenokārt ir vai nu transnacionāli, vai arī starptautiski:

- a) [...] mācību iespējas visiem;
- b) [...] spēju veidošanas atbalsts.

II [...]SADALA

INTERVENCES APJOMS

[...] I NODALA

MĀCĪBU IESPĒJAS VISIEM

1. IEDAĻA

MĀCĪBU MOBILITĀTE UN BRĪVPRĀTĪGAIS DARBS

4. pants

[...] Izglītība un mācības

1. Izglītības un mācību jomā programma atbalsta:
 - a) [...] augstākās izglītības iestādē studējošo un personāla mācību mobilitāti;
 - b) [...] profesionālās izglītības un apmācības dalībnieku un personāla mācību mobilitāti;
 - c) [...] skolēnu un personāla, tostarp agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes personāla, mācību mobilitāti;
 - d) [...] pieaugušo izglītības dalībnieku un darbinieku [...] mācību mobilitāti.

[...]

[...]

4. [...] Šā panta 1. punktā minētās darbības var papildināt ar šādiem elementiem:
- a) atbalsts mācīšanai un mācībām par [...] Savienību, tostarp par Eiropas integrāciju, vērtībām un pilsoniskumu;
 - b) tādi pasākumi kā atbalsts valodas jautājumos, sagatavošanās vizītes, apmācība un virtuālās mācības un sadarbība.

4.a pants

Jaunatne

1. Jaunatnes jomā programma atbalsta:

- a) jauniešu mācību mobilitāti, tostarp jauniešu apmaiņas, “DiscoverEU” un jaunatnes darbinieku mācību mobilitāti;
- b) jaunatnes iniciatīvas, kas atbalsta jauniešu līdzdalību un solidaritātes aktivitātes;
- c) Eiropas Solidaritātes korpusa brīvprātīgā darba aktivitātes, tostarp brīvprātīgo darbu Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpusa ietvaros.

2. Šā panta 1. punktā minētās darbības var papildināt ar šādiem elementiem:

- a) atbalsts mācīšanai un mācībām par Savienību, tostarp par Eiropas integrāciju, vērtībām un pilsoniskumu;
- b) tādi pasākumi kā atbalsts valodas jautājumos, sagatavošanās vizītes, apmācība un virtuālās mācības un sadarbība.

4.b pants

Sports

1. Sporta jomā programma atbalsta tautas sportā aktīvu cilvēku, tostarp sporta personāla, mācību mobilitāti.
2. Šā panta 1. punktā minētās darbības var papildināt ar šādiem elementiem:
 - a) atbalsts mācīšanai un mācībām par Savienību, tostarp par Eiropas integrāciju, vērtībām un pilsoniskumu;
 - b) tādi pasākumi kā atbalsts valodas jautājumos, sagatavošanās vizītes, apmācība un virtuālās mācības un sadarbība.

2. IEDAĻA

TALANTU UN IZCILĪBAS ATTĪSTĪŠANA

5. pants

Talantu un izcilības attīstīšanas iespējas izglītības un mācību jomā

Izglītības un mācību jomā programma atbalsta:

- a) talantu un izcilības attīstīšanas iespējas [...] kopīgās studiju programmās vai citās programmās ar transnacionālu dimensiju;
- b) “*Erasmus Mundus*” stipendijas;
- c) Žana Monē vārdā nosauktās darbības augstākās izglītības jomā;

- d) [...] šādas Žana Monē vārdā nosauktās iestādes, kas darbojas Eiropas interesēs: Eiropas Universitātes institūts Florencē, tostarp tās Starpvalstu pārvaldības skola; Eiropas Koledža (akadēmiskais centrs Brigē un tā filiāle Tirānā, kā arī studentu pilsētiņas Natolinā); Eiropas Publiskās pārvaldes institūts Māstrihtā; Eiropas tiesību akadēmija Trīrē; Eiropas Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūra Odensē un Starptautiskais Eiropas apmācību centrs Nicā.

[...] 2. NODALA

SPĒJU VEIDOŠANAS ATBALSTS

6. pants

Starporganizāciju un starpiestāžu sadarbība

1. Izglītības un mācību jomā [...] programma atbalsta:
 - a) [...] partnerības sadarbībai un paraugprakses apmaiņu, tajā skaitā maza mēroga partnerības, kuru mērķis ir veicināt plašāku un iekļaujošāku piekļuvi programmai;
 - b) [...] izcilības un inovācijas partnerības, [...] piemēram, Eiropas universitāšu alianses, profesionālās izcilības centrus, Eiropas skolotāju akadēmijas, Eiropas skolu alianses [...] un kopīgas studiju programmas [...].

2. Jaunatnes jomā programma atbalsta:
 - a) partnerības sadarbībai un paraugprakses apmaiņu, tajā skaitā maza mēroga partnerības, kuru mērķis ir veicināt plašāku un iekļaujošāku piekļuvi programmai;
 - b) izcilības un inovācijas partnerības, piemēram, “Eiropas jaunatne kopā”.

3. Sporta jomā programma atbalsta:
 - a) partnerības sadarbībai un paraugprakses apmaiņu, tajā skaitā maza mēroga partnerības, kuru mērķis ir veicināt plašāku un iekļaujošāku piekļuvi programmai;
 - b) izcilības un inovācijas partnerības, piemēram, sadarbības alianses sporta jomā.

Atbalsts politikas izstrādei

Izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomā [...] programma atbalsta:

- a) [...] eksperimentēšanu ar Savienības politikas programmām, to sagatavošanu un īstenošanu, tostarp, izmantojot politikas dialogus ar ieinteresētajām personām un citus rīkus [...] ³⁰, jo īpaši
- i) attiecībā uz izglītību un mācībām: Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru (EKI) [...], Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūru profesionālajai izglītībai un apmācībai (EQAVET) [...], Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistru (EQAR) [...], ENIC (Eiropas Informācijas centru tīkls) un NARIC (Nacionālie akadēmiskās atzīšanas informācijas centri Eiropas Savienībā), Euroguidance tīklu, kopējo sistēmu un rīkus labāku pakalpojumu sniegšanai attiecībā uz prasmēm un kvalifikācijām (Europass), Eurydice tīklu, pieaugušo izglītības valstu koordinatorus, centrālos un valsts atbalsta pakalpojumus tiešsaistes platformām, piemēram, Eiropas Pieaugušo izglītības e-platformu (EPALE) un eTwinning, Eiropas augstākās izglītības telpu (EAIT), tostarp Boloņas koordinācijas grupu (BFUG), un nacionālos kontaktpunktus absolventu gaitu apzināšanai [...];
- ii) attiecībā uz jaunatni: jaunatnes vikivietnes (Youth Wiki) tīklu, Eurodesk tīklu, Eiropas Jaunatnes forumu, Youthpass, valstu darba grupas, kas īsteno ES jaunatnes dialogu; un
- iii) attiecībā uz sportu: valstu koordinējošās struktūras, kas valsts līmenī īsteno Eiropas Sporta nedēļu;

³⁰ [...]

- b) programmas īstenošanu, tostarp sinerģiju ar citiem Savienības politikas virzieniem un programmām, tiešsaistes platformām, virtuālās sadarbības rīkiem, resursu centriem un mācību mobilitātes veicināšanas rīkiem, tostarp mācību, tīklošanās un sadarbības aktivitātēm, un atbalsta sniegšanu tiem;
- c) [...] informācijas izplatīšanu un komunikāciju.

[...] III SADALA

IEKĻAUSĀNA UN DAUDZVEIDĪBA

8. pants

Iekļaušanas un daudzveidības atbalsta pasākumi

1. Īstenojot šo regulu, Komisija, dalībvalstis un programmas asociētās trešās valstis nodrošina iekļaujošu pieeju visās aktivitātēs.
2. Komisija, dalībvalstis un programmas asociētās trešās valstis veic [...] atbilstīgus pasākumus ar mērķi veicināt iekļaušanu, daudzveidību un taisnīgumu, solidaritāti un vienlīdzīgas iespējas, tostarp dzimumu līdztiesību un nediskriminēšanu, jo īpaši, lai nodrošinātu to cilvēku līdzdalību programmā, kuriem ir mazāk iespēju.
3. Komisija atbalsta piekļuvi programmai no agrīna vecuma un neatkarīgi no sociālekonomiskās izcelsmes. Lai to panāktu, tā nodrošina pasākumus to cilvēku līdzdalības veicināšanai, kuriem ir mazāk iespēju, tostarp attiecīgā gadījumā finansiāla atbalsta mehānismus un priekšfinansējumu.
4. Komisija var pielāgot vai valsts aģentūrām [...], pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, atļaut pielāgot finansiālā atbalsta mehānismus, lai uzlabotu piekļuves iespējas cilvēkiem, kuriem ir mazāk iespēju.
5. Cilvēku, kuriem ir mazāk iespēju, līdzdalības sekmēšanas vai atbalstīšanas pasākumu izmaksas nav pamats saskaņā ar programmu iesniegta pieteikuma noraidīšanai.

6. Valsts aģentūras [...] attiecīgā gadījumā izstrādā vai atjaunina [...] iekļaušanas un daudzveidības veicināšanas rīcības plānus [...], īpašu uzmanību pievēršot konkrētiem izaicinājumiem, kas saistīti ar piekļuvi programmai valsts kontekstā. [...] Iekļaušanas un daudzveidības veicināšanas plāni ir 19. panta 2. punktā minēto valsts aģentūru plānošanas dokumentu neatņemama sastāvdaļa.
7. Komisija regulāri uzrauga iekļaušanas un daudzveidības veicināšanas pasākumu, tostarp [...] iekļaušanas un daudzveidības veicināšanas plānu, īstenošanu.

[...] IV SADALA

FINANŠU NOTEIKUMI

[9. pants

Budžets

1. Indikatīvais finansējums programmas īstenošanai no 2028. līdz 2034. gadam ir 40 827 000 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Papildus šā panta 1. punktā norādītajam finansējumam un lai veicinātu programmas starptautisko dimensiju, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]* [“Eiropa pasaulē”] dara pieejamas papildu finanšu iemaksas, ar ko atbalsta darbības, kuras īsteno un pārvalda saskaņā ar šo regulu. Šādas iemaksas ir saskaņā ar vienoto plānošanas dokumentu, kas izstrādāts saskaņā ar Regulu (ES) XXX [“Eiropa pasaulē”].

3. Apropriācijas var iekļaut Savienības budžetā pēc 2034. gada, lai segtu nepieciešamos izdevumus un varētu pārvaldīt darbības, kas nav pabeigtas līdz programmas beigām.
4. Šā panta 1. un 2. punktā minēto finansējumu un 10. pantā minēto papildu resursu summas var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas aktivitātēm, īpašām un korporatīvām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, informācijas un komunikācijas aktivitātēm, tostarp korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, un visai pārējai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot programmu.↓

10. pants

Papildu resursi

1. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, trešās valstis, starptautiskās organizācijas, starptautiskās finanšu iestādes vai citas trešās personas var veikt papildu finanšu iemaksas vai nefinansiālus ieguldījumus programmā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d)[...] vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.
2. Pēc dalībvalstu pieprasījuma programmai var darīt pieejamus resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros. Komisija īsteno minētos resursus tieši vai netieši saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas a) vai c) apakšpunktu. Tie papildina šīs regulas 9. panta 1. punktā minēto summu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par papildu summām, kas šādā veidā darītas pieejamas programmai, atbilstošās neizmantotās summas pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām avotprogrammām vai to pēctecēm.

Alternatīvs, kombinēts un kumulatīvs finansējums

1. Programmu īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo programmu. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja Savienības iemaksas pamatā ir attiecināmās izmaksas, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.
2. Šajā programmā piešķiršanas procedūras var kopīgi īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā ar dalībvalstīm, Savienības iestādēm, struktūrām un aģentūrām, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm vai citām trešām personām (“partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā”) – ar noteikumu, ka tiek nodrošināta Savienības finanšu interešu aizsardzība. Uz šādām procedūrām attiecas vienots noteikumu kopums, un to rezultātā tiek noslēgtas vienotas juridiskas saistības. Šajā nolūkā partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, var programmai darīt pieejamus resursus saskaņā ar šīs regulas 10. pantu vai attiecīgā gadījumā partneriem var uzticēt piešķiršanas procedūras īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktu. Kopīgās piešķiršanas procedūrās partneru, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, pārstāvji var būt arī Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komitejas locekļi.

Īstenošana un Savienības finansējuma veidi

1. Programmu īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 tiešā pārvaldībā vai netiešā pārvaldībā kopā ar subjektiem, kas minēti Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.
2. Līdzekļus, ko kādā dalībvalstī īsteno netiešā pārvaldībā, piešķir, pamatojoties uz:
 - a) iedzīvotāju skaitu un dzīves dārdzību attiecīgajā dalībvalstī;
 - b) attālumu starp dalībvalstu galvaspilsētām;
 - c) sniegumu, kas aprēķināts, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem datiem.
3. Minētos kritērijus un to pamatā esošās formulas Komisija sīkāk precizē darba programmās, kas minētas 15. pantā. Minētās formulas izvairās no būtiskiem samazinājumiem dalībvalstīm piešķirtajā gada budžetā no viena gada uz nākamo un līdz minimumam samazina pārmērīgu nelīdzsvarotību piešķirto līdzekļu apjoma ziņā.
4. Savienības finansējumu var nodrošināt jebkādā veidā saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, jo īpaši kā dotācijas, godalgas, iepirkumu un nefinanšu ziedojumus.

5. Ja Savienības finansējumu nodrošina dotācijas veidā, finansējumu nodrošina ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai vajadzības gadījumā kā vienkāršotu izmaksu iespējas saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509. Finansējumu var nodrošināt, atlīdzinot faktiskās attiecināmās izmaksas, bet tikai tad, ja darbības mērķus nevar sasniegt citādi.
6. Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 153. panta 3. punkta vajadzībām vērtēšanas komisija daļēji vai pilnībā var sastāvēt no neatkarīgiem ārējiem ekspertiem.
7. Uzskata, ka publisko tiesību subjektiem, kā arī iestādēm un organizācijām, kas darbojas izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomā un kas pēdējos divos gados vairāk nekā 50 % no saviem gada ieņēmumiem ir saņēmušas no publiskiem avotiem, kas nav Savienības dotācijas, ir pietiekamas finanšu un darbības spējas, lai veiktu programmā paredzētās aktivitātes. Tām nepieprasa iesniegt papildu dokumentus, lai pierādītu minētās spējas.

[...] V SADALA

LĪDZDALĪBA PROGRAMMĀ

13. pants

Programmas asociētās trešās valstis

1. Programmā var piedalīties turpmāk minētās trešās valstis, kuras iesaistās uz pilnīgas vai daļējas asociācijas programmā pamata, saskaņā ar 3. pantā [...] noteiktajiem mērķiem, kas attiecas uz:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekļēm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu, kā arī Eiropas mikrovalstīm (Andora, Monako, Sanmarīno un Vatikāns) – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti attiecīgajos nolīgumos;
 - b) valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm – saskaņā ar tiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;

- c) Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm – saskaņā ar tiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
- d) citām trešām valstīm – saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā starptautiskā nolīgumā, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā.

2. [...] Šā panta 1. punktā minētie nolīgumi attiecībā uz līdzdalību programmā:

- a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp programmas asociētās trešās valsts [...] iemaksām un ieguvumiem;
- b) paredz noteikumus par [...] asociāciju [...] programmā [...], tajā skaitā par to, kā aprēķināt finanšu iemaksas, ko veido darbības iemaksa un dalības maksa, [...] programmas un tās vispārējo administratīvo izmaksu vajadzībām;
- c) nepiešķir trešai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz programmu;
- d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses;
- e) attiecīgā gadījumā nodrošina Savienības drošības un sabiedriskās kārtības interešu aizsardzību.

3. Šā panta 2. punkta d) apakšpunkta vajadzībām trešā valsts piešķir nepieciešamās tiesības un piekļuvi, kas prasītas Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509 un Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, un garantē, ka [...] lēmumi, kuri uzliek finansiālas saistības personām, kas nav valstis LESD 299. panta nozīmē [...], kā arī Eiropas Savienības Tiesas spriedumi [...] un rīkojumi ir izpildāmi.

4. Trešās valstis, kas piedalījušās kādā no iepriekšējām programmām saskaņā ar Regulu (ES) 2021/817, Regulu (ES) 2021/888, Regulu (ES) Nr. 1288/2013 vai Regulu (ES) 2018/1475 un attiecīgā plānošanas periodā izveidojušas valsts aģentūru, netiek uzskatītas par tādām, kam ir daļējs programmas asociētās valsts statuss.

Daļēja asociācija programmā atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) trešām valstīm saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu – nolīgumu mērķis principā ir valstu, kas pievienojas, kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu pilnīga asociācija. Nolīgumos var paredzēt daļējas asociācijas posmu tikai kā pārejas posmu tādām trešām valstīm, kas no darbības viedokļa vēl nav gatavas pilnīgai asociācijai;
- b) trešām valstīm saskaņā ar 1. punkta c) un d) apakšpunktu, kurām nav izredžu uz pilnīgu asociāciju, – nolīgumu mērķis var būt daļēja asociācija ar noteikumu, ka šāda daļēja asociācija ir Savienības interesēs;
- c) trešās valstis, uz kurām attiecas daļēja asociācija programmā, ievēro Savienības vērtības;
- d) nolīgumos izmantots vienots modelis daļējai asociācijai programmā, kas ir identisks visām 1. punkta b) apakšpunktā un 1. punkta c) un d) apakšpunktā minētajām trešām valstīm.
5. Komisija katru gadu sniedz programmas komitejai informāciju par to trešo valstu finansiālajām iemaksām, kuras piedalās programmā saskaņā ar pilnīgu vai daļēju asociāciju, un par to piešķirumiem dažādām programmas darbībām.

14. pants

Attiecināmība

1. Attiecināmības kritērijus nosaka saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, lai atbalstītu šīs regulas 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.
2. Tiešā un netiešā pārvaldībā īstenotās piešķiršanas procedūrās Savienības finansējumu var saņemt viens vai vairāki šādi tiesību subjekti:
 - a) kādā dalībvalstī iedibināti subjekti;
 - b) programmas asociētā trešā valstī iedibināti [...] subjekti;
 - c) starptautiskas organizācijas;
 - d) citi subjekti, kas iedibināti [...] programmas neasociētās trešās valstīs, ja šādu subjektu finansējums ir būtisks darbības īstenošanai un veicina 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.
3. Papildus Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punkta noteikumiem [...] programmas asociētās trešās valstīs, kas minētas šīs regulas 13. panta 1. punktā, attiecīgā gadījumā var piedalīties jebkādos iepirkuma mehānismos, kas paredzēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punktā, un gūt no tiem labumu. Noteikumus, kas piemērojami dalībvalstīm, *mutatis mutandis* piemēro [...] programmas asociētajām trešām valstīm.

4. Piešķiršanas procedūras, kas ietekmē drošību vai sabiedrisko kārtību, jo īpaši attiecībā uz Savienības vai tās dalībvalstu stratēģiskajiem aktīviem un interesēm, ierobežo saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 136. pantu.
5. Darba programmā, kas minēta Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. pantā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk precizēt šajā regulā noteiktos attiecināmības kritērijus vai noteikt papildu attiecināmības kritērijus konkrētām darbībām.

14.a pants

Kārtība, kā atvieglot līdzdalību programmā

Dalībvalstis un programmas asociētās trešās valstis veic visus nepieciešamos un piemērotos pasākumus, lai novērstu jebkādas juridiskos un administratīvos šķēršļus atbilstoši programmas darbībai, tostarp, ja iespējams, pasākumus, kuru mērķis ir risināt jautājumus, kas apgrūtina vīzu vai uzturēšanās atļauju saņemšanu.

[...] VI SADALA

PLĀNOŠANA

15. pants

Darba programma

1. Programmu īsteno ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. pantā minēto darba programmu palīdzību.
2. Lai sākotnēji iekļautu jaunas tiešas pārvaldības darbības, Komisija tās pieņem atsevišķā darba programmā (“jaunās darbības darba programma”). Jaunās darbības darba programma ir konkrēta un pilnībā nošķirta no darba programmas, ar kuru īsteno darbības, kas nav jaunas darbības (“parastā darba programma”). Jaunās darbības ierosina, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:
 - a) atbilstība programmas mērķiem;
 - b) atbilstība ar programmu saistītajām prioritātēm, kas noteiktas attiecīgajos Padomes instrumentos;
 - c) Eiropas pievienotā vērtība;
 - d) ietekme uz citu programmas darbību budžetu.

3. Šīs regulas 5. panta a) punktā minētās talantu un izcilības attīstīšanas iespējas, kas pirmo reizi tiek īstenotas, izmantojot darba programmu saskaņā ar šo regulu, uzskata par jaunām darbībām neatkarīgi no to pārvaldības veida, un Komisija tās pieņem atsevišķā jaunās darbības darba programmā. Pirms īstenošanas akta projekta iesniegšanas programmas komitejai Komisija ciešā sadarbībā ar programmas komiteju izstrādā jaunās darbības darba programmu attiecībā uz talantu un izcilības attīstīšanas iespējām. Programmas komiteja sniedz ieguldījumu šādas jaunas darbības operatīvajā virzībā un tās īstenošanas kārtībā.
4. Jauno darbību turpmākai finansēšanai pēc to sākotnējās īstenošanas saskaņā ar jaunās darbības darba programmu piemēro Komisijas veiktu novērtējumu, kurā cita starpā analizēts, cik lielā mērā šādas darbības atbilst programmas mērķiem un 2. punktā minētajiem kritērijiem.
5. Darbības, kas vairs nav jaunas darbības, īsteno saskaņā ar parasto darba programmu.
6. Attiecībā uz talantu un izcilības attīstīšanas iespējām Komisija iesniedz Padomei 4. punktā minētā novērtējuma rezultātus. Pirms darbības iekļaušanas parastajā darba programmā Komisija maksimāli ņem vērā Padomē paustos viedokļus.

7. Darba programmās attiecīgā gadījumā detalizēti izklāsta šādus aspektus:
- a) katrai darbībai piešķirto indikatīvo summu;
 - b) katrai nozarei piešķirto indikatīvo summu;
 - c) līdzekļu sadalījumu starp dalībvalstīm un programmas asociētajām trešām valstīm tām darbībām, kuras jāpārvalda valsts aģentūrai;
 - d) attiecībā uz jaunām darbībām, kas iekļaujamās jaunās darbības darba programmā, – pierādījumi par atbilstību 2. punktā minētajiem kritērijiem;
 - e) attiecībā uz jaunām darbībām, kas iekļaujamās parastajā darba programmā, – novērtējuma rezultātus, kuros cita starpā analizēts, cik lielā mērā šādas jaunas darbības atbilst programmas mērķiem un 2. punktā minētajiem kritērijiem.
8. Katru darba programmu Komisija pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 22.a pantā minēto pārbaudes procedūru.
9. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija šajā pantā minēto īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

[...] VII SADALA

KOMUNIKĀCIJA UN IZPLATĪŠANA

16. pants

Informācija, komunikācija un izplatīšana

1. Sadarbībā ar Komisiju un valsts iestādēm valsts aģentūras [...] izstrādā konsekventu komunikācijas stratēģiju, lai efektīvi izplatītu un izmantotu to aktivitāšu rezultātus, kuras atbalstītas ar programmas ietvaros pārvaldītajām darbībām. [...]
2. Valsts aģentūras [...] palīdz Komisijai veikt tās vispārējo uzdevumu izplatīt informāciju par programmu, arī informāciju par valstu un Savienības līmenī pārvaldītām darbībām un aktivitātēm, un tās rezultātiem. Valsts aģentūras informē attiecīgās mērķgrupas par darbībām un aktivitātēm, ko veic attiecīgajā valstī.
3. [Šā panta 1. un 2. punktā minētās darbības un aktivitātes īsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]* [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par izdevumu izsekošanu un budžeta izpildes satvaru, tostarp noteikumus, kas piemērojami visām Savienības programmām attiecībā uz informācijas, komunikācijas un pamanāmības pienākumiem, tajā skaitā it īpaši labuma guvēju un īstenošanas partneru pienākumiem.]

[...] VIII SADALA

PĀRVALDĪBA UN REVĪZIJAS SISTĒMA

17. pants

Netiešas pārvaldības kārtība valsts līmenī

1. Saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 157. panta 1. punkta trešo daļu programmas īstenošanai netiešā pārvaldībā izraugās valsts iestādi un valsts aģentūru, kā norādīts 18. un 19. pantā.
2. Valsts iestāde [...] rīkojas kā netiešas pārvaldības struktūra saskaņā ar [...] Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta v) punktu [...] valsts aģentūras uzraudzības, kontroles un revīzijas kontekstā un saglabā galveno atbildību attiecībā pret Komisiju par to, kā valsts aģentūra [...] kopumā īsteno Savienības līdzekļus.
3. Valsts aģentūra darbojas kā netiešas pārvaldības struktūra saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta v) vai vi) punktu un ir atbildīga par visiem budžeta izpildes uzdevumiem, kas noteikti iemaksu nolīgumā ar Komisiju.

Valsts iestāde

1. Šīs regulas nolūkos dalībvalstis un [...] programmas asociētās trešās valstis izraugās publisko tiesību subjektu par valsts iestādi. Tās var izraudzīties vairāk nekā vienu valsts iestādi. Tās ar savas pastāvīgās pārstāvniecības vai diplomātiskās pārstāvniecības Eiropas Savienībā starpniecību paziņo Komisijai par [...] savām valsts iestādēm [...] un [...] personām, kas ir juridiski pilnvarotas rīkoties minēto valsts iestāžu vārdā [...].
2. Valsts iestāde izraugās valsts aģentūru uz programmas darbības termiņu un par to paziņo Komisijai. Valsts iestāde par valsts aģentūru neizraugās ministriju [...]. Valsts iestāde var izraudzīties vairāk nekā vienu valsts aģentūru. Gadījumos, kad izraudzīta vairāk nekā viena valsts aģentūra, dalībvalstis un programmas asociētās trešās valstis izveido piemērotu mehānismu programmas īstenošanas koordinēšanai valsts līmenī.
3. Valsts iestāde izraugās neatkarīgu revīzijas struktūru, kā minēts 21. pantā.

4. Valsts iestāde iesniedz Komisijai pienācīgu *ex ante* novērtējumu par to, ka valsts aģentūra atbilst Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 157. panta 1. līdz 5. punktā izklāstītajām minimālajām prasībām un Savienības prasībām attiecībā uz iekšējās kontroles standartiem valsts aģentūrām un programmas līdzekļu pārvaldības noteikumiem.

Pirmās daļas īstenošanas vajadzībām piemēro šādu kārtību:

- a) attiecībā uz Komisijas īpaši pieprasītajām procedūrām, tostarp pašas Komisijas procedūrām un šajā regulā noteiktajām procedūrām, saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 157. panta 7. punkta b) apakšpunktu *ex ante* novērtējumu neveic;
 - b) attiecībā uz procedūrām, kas nav minētas šā punkta a) apakšpunktā, valsts iestāde veic *ex ante* novērtējumu, kura pamatā ir pašas iestādes veiktas kontroles un revīzijas vai neatkarīgas revīzijas struktūras veiktas kontroles un revīzijas;
 - c) ja programmai izraudzītā valsts aģentūra ir tā pati valsts aģentūra, kas izraudzīta saskaņā ar Regulu (ES) 2021/817 un Regulu (ES) 2021/888, *ex ante* novērtējumam paredzēto tvērumu ierobežo, iekļaujot tikai jaunās prasības, ja vien nav pamatoti rīkoties citādi.
5. Gadījumā, ja Komisija noraida izraudzīto valsts aģentūru, pamatojoties uz tās veikto *ex ante* novērtējuma izvērtējumu, vai ja valsts aģentūra neatbilst Komisijas noteiktajām minimālajām prasībām, valsts iestāde nodrošina, ka tiek veikti nepieciešamie korektīvie pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību, ja Komisija to apstiprina, vai par valsts aģentūru izraugās citu struktūru. Izņēmuma gadījumos, kad valsts aģentūra beidz darboties vai vairs nepastāv un valsts iestāde pati veic budžeta izpildes uzdevumus saskaņā ar šo regulu un no tās izrietošajiem attiecīgajiem nolīgumiem, to atbrīvo no *ex ante* novērtēšanas.

6. Valsts iestāde savas valsts aģentūras darbībām nodrošina pietiekamu līdzfinansējumu [...], lai nodrošinātu, ka programmu pārvalda saskaņā ar piemērojamām Savienības normām.
7. Valsts iestāde nodrošina, ka par valsts aģentūras vadību atbildīgo personu iecelšana amatā ir pamatota ar pasākuma būtību, atbilst taisnīgiem un pārredzamiem noteikumiem un procedūrām un nerada interešu konfliktu. [...]
8. Valsts iestāde uzrauga un pārrauga budžeta izpildes uzdevumus, kas uzticēti tās valsts aģentūrai. Pirms jebkādu lēmumu pieņemšanas, kas var būtiski ietekmēt programmas un programmas līdzekļu pārvaldību, valsts iestāde par to savlaicīgi informē Komisiju un apspriežas ar to.
9. Valsts iestāde katru gadu iesniedz Komisijai ziņojumu par savām uzraudzības un pārraudzības darbībām un attiecīgā gadījumā – paziņojumu par turpmākiem pasākumiem saistībā ar jebkādiem apsvērumiem, ko Komisija sniegusi, reaģējot uz šādu ziņojumu.
10. Valsts iestāde uzņemas un saglabā atbildību par to Savienības līdzekļu pienācīgu pārvaldību, ko Komisija nodevusi valsts aģentūras rīcībā programmas ietvaros.

11. Ja valsts aģentūra ir vainojama kādā pārkāpumā, nolaidībā vai krāpšanā vai ja tās darbībā ir konstatēti jebkādi nopietni trūkumi, saistību neizpilde vai neefektīva darbība un ja jebkādi šādi gadījumi ir pamats Komisijas prasījumiem pret šo valsts aģentūru, valsts iestāde atmaksā [...] Komisijai šādus prasījumus.
12. Šā panta 11. punktā minētajos apstākļos valsts iestāde pēc savas iniciatīvas vai pēc Komisijas lūguma var atsaukt valsts aģentūras pilnvaras. Ja valsts iestāde vēlas atsaukt valsts aģentūras pilnvaras citu pamatotu iemeslu dēļ, tā saprātīgā termiņā pirms paredzētā pilnvaru termiņa beigām par to paziņo Komisijai. Šādos gadījumos valsts iestāde un Komisija formāli vienojas par īpašiem un laika ziņā ierobežotiem pārejas pasākumiem.
13. Šā panta 12. punktā minētās pilnvaru atsaukšanas gadījumā valsts iestāde veic nepieciešamās kontroles attiecībā uz Savienības finansējumu, kas uzticēts valsts aģentūrai, kuras pilnvaras ir atsauktas, un nodrošina, ka minētie līdzekļi un visi dokumenti un programmas pārvaldībai nepieciešamie pārvaldības rīki tiek netraucēti nodoti jaunajai valsts aģentūrai. Valsts iestāde sniedz valsts aģentūrai, kuras pilnvaras ir atsauktas, nepieciešamo finansiālo atbalstu līgumsaistību, ko tā uzņēmusies attiecībā uz programmas labuma guvējiem un Komisiju, izpildes turpināšanai līdz minēto saistību nodošanai jaunajai valsts aģentūrai. Ja starp šo pilnvaru atsaukšanu un jaunas valsts aģentūras izraudzīšanos, ko apstiprinājusi Komisija, ir pārejas periods, valsts iestāde šajā laikposmā ir atbildīga par visiem valsts aģentūras pienākumiem, kas noteikti šajā regulā, un par visām tās neizpildītajām līgumsaistībām pret programmas labuma guvējiem un Komisiju.

14. Ja valsts aģentūra pārstāj darboties vai vairs nepastāv un jauna valsts aģentūra netiek izraudzīta tāpēc, ka trešā valsts izstājas no programmas, valsts iestādei ir galvenā atbildība par visiem valsts aģentūras pienākumiem un par visu neizpildīto līgumsaistību izpildi un slēgšanu attiecībā pret programmas labuma guvējiem un Komisiju.
15. Pēc Komisijas pieprasījuma valsts iestāde izraugās iestādes vai organizācijas vai šādu iestāžu un organizāciju veidus, kas ir tiesīgas piedalīties konkrētā programmas darbībā tās teritorijā.
16. Valsts iestāde sadarbībā ar Komisiju palīdz veicināt [...] un sekmēt [...] efektīvu sinerģiju un papildināmību ar citiem Savienības, valsts vai reģionālajiem fondiem vai programmām.

[...]

19. pants

Valsts aģentūra

1. Valsts aģentūra:
 - a) ir struktūra Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas
 - c) apakšpunkta [...] v) vai vi) punkta nozīmē un to reglamentē attiecīgās dalībvalsts vai attiecīgās programmas asociētās trešās valsts tiesību akti;
 - b) ir ar pietiekamām pārvaldības spējām, personālu un infrastruktūru, lai tā varētu pienācīgi veikt savus uzdevumus, nodrošinot efektīvu un iedarbīgu programmas pārvaldību un stabilu Savienības līdzekļu finanšu pārvaldību;
 - c) ir nodrošināta ar operacionāliem un juridiskiem līdzekļiem, lai piemērotu Savienības līmenī noteiktās administratīvās, līgumiskās un finanšu pārvaldības normas;
 - d) ir ar vajadzīgajām zināšanām, lai rezultatīvi īstenotu darbības visās programmas jomās, kurās tā saņem Savienības ieguldījumu;
 - e) nodrošina – ja to pieprasa Komisija – pietiekamas finansiālas garantijas, ko, vēlams, sniedz publiska iestāde un kas atbilst Savienības finansējuma apmēram, kuru tai uzticēts pārvaldīt.
2. Valsts aģentūra pienācīgi plāno savus uzdevumus attiecīgo darbību īstenošanai, kā noteikts 15. pantā minētajā darba programmā un attiecīgajos nolīgumos, kas noslēgti ar Komisiju, kā arī 16. panta 2. punktā minētajām informācijas, komunikācijas un izplatīšanas aktivitātēm.

3. Valsts aģentūra pārvalda visus tās atbildībā esošo programmas darbību projekta cikla posmus saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktu un attiecīgajiem nolīgumiem, kas noslēgti ar Komisiju.
4. Valsts aģentūra piešķir dotāciju atbalstu labuma guvējiem Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 2. panta 5. punkta nozīmē, parakstot dotācijas nolīgumus, kā Komisija ir noteikusi attiecīgajai programmas darbībai.
5. Valsts aģentūra bez valsts iestādes un Komisijas iepriekšējas rakstiskas atļaujas nedelegē kāda tai uzticētā un ar programmu saistīta uzdevuma veikšanu vai budžeta izpildi trešajai personai. Par visu trešām personām deleģēto uzdevumu īstenošanu ir atbildīga tikai un vienīgi valsts aģentūra.
6. Valsts aģentūra katru gadu iesniedz savai valsts iestādei un Komisijai pārvaldības deklarāciju, ziņojumu un jebkādus citus dokumentus, kas prasīti saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 158. pantu.
7. Valsts aģentūra laicīgi īsteno Komisijas apsvērumus, kurus tā sniedz pēc ikgadējās pārvaldības deklarācijas un ziņojuma analīzes veikšanas un pēc neatkarīga revīzijas atzinuma par tiem.

Eiropas Komisija

1. Pamatojoties uz 18. panta 4. punktā minētajām valsts aģentūru atbilstības prasībām, Komisija pārskata valsts pārvaldības un kontroles sistēmas, it īpaši izmantojot valsts iestādes iesniegto *ex ante* novērtējumu, valsts aģentūras ikgadējo pārvaldības deklarāciju un neatkarīgas revīzijas struktūras atzinumu par to, kā arī 18. panta 9. punktā minēto valsts iestādes gada ziņojumu.
2. Pamatojoties uz 18. panta 4. punktā minēto *ex ante* novērtējumu, Komisija pieņem, daļēji pieņem vai noraida izraudzīto valsts aģentūru pienācīgā termiņā, par kuru jāvienojas Komisijai un valsts iestādei. Komisija nesāk līgumattiecības ar valsts aģentūru, kamēr tā nav pieņēmusi *ex ante* novērtējumu kā apmierinošu vai veikusi atbilstošus uzraudzības pasākumus saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 157. panta 5. punktu. Daļējas pieņemšanas gadījumā Komisija var piemērot samērīgus drošības pasākumus savām līgumattiecībām ar šo valsts aģentūru. Ja valsts aģentūra vairs neatbilst minimālajām prasībām, Komisija var apturēt līgumattiecības ar valsts aģentūru līdz brīdim, kad ir veikti korektīvi pasākumi atbilstības nodrošināšanai; pretējā gadījumā tā var pieprasīt valsts iestādei atsaukt valsts aģentūras pilnvaras un izraudzīties jaunu aģentūru, ja tās *ex ante* novērtējums ir pozitīvs.

3. Lai nodrošinātu konsekventu un kvalitatīvu programmas īstenošanu un pārvaldību, Komisija sniedz attiecīgu informāciju un norādījumus valsts iestādēm un valsts aģentūrām. Konkrētāk, tā precizē plānošanas, projektu vadības un ziņošanas kārtību un nodrošina, ka šī kārtība tiek īstenota saskaņā ar vienkāršām procedūrām.
4. Komisija nedara pieejamus programmas līdzekļus valsts aģentūrai, kamēr tā nav apstiprinājusi plānošanas dokumentus saskaņā ar 19. panta 2. punktu.
5. Komisija valsts aģentūrai dara pieejamus šādus programmai paredzētus līdzekļus:
 - a) ieguldījumu, kas nepieciešams dotāciju piešķiršanai to programmas darbību atbalstam, kuru pārvaldība ir uzticēta valsts aģentūrai;
 - b) ieguldījumu valsts aģentūrai uzticēto programmas pārvaldības uzdevumu atbalstam;
 - c) attiecīgā gadījumā – papildu ieguldījumu darbībām saskaņā ar 7. panta a) un b) punktu.
6. Komisija paziņo valsts iestādei un valsts aģentūrai savas analīzes rezultātus un apsvērumus par gada ziņojumu un pārvaldības deklarāciju, kas attiecīgi minēti 18. panta 9. punktā un 19. panta 6. punktā, un par revīzijas atzinumu, kas minēts 21. panta 2. punktā.

7. Gadījumā, ja Komisija nepieņem ikgadējo pārvaldības deklarāciju vai neatkarīgas revīzijas struktūras atzinumu par to, vai gadījumā, ja valsts aģentūra neapmierinoši īsteno Komisijas apsvērumus, Komisija var īstenot jebkādas piesardzības un koriģējošos pasākumus, kas vajadzīgi, lai saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 132. pantu aizsargātu Savienības finansiālās intereses.
8. Komisija veicina un uztur aktīvu dialogu un sadarbību ar valsts aģentūrām un valsts iestādēm un starp tām, tostarp ar labas prakses [...] apmaiņu, regulārām sanāksmēm vai ar citiem līdzekļiem, lai uzlabotu un nodrošinātu konsekventu programmas īstenošanu un pārvaldību. Tā arī nodrošina pienācīgus apstākļus efektīvai informācijas apmaiņai starp Savienības iestādēm, valsts aģentūrām vai citām struktūrām un subjektiem, kas īsteno programmu tiešā vai netiešā pārvaldībā.
9. Komisija [...] nodrošina, ka informācijas tehnoloģiju sistēmas, kas vajadzīgas [...] 3. pantā noteikto programmas mērķu īstenošanai [...] [...], jo īpaši netiešā pārvaldībā, ir efektīvas, stabilas un lietotājiem draudzīgas. Programma atbalsta šādu informācijas tehnoloģiju sistēmu izveidi, ekspluatāciju un uzturēšanu.

Neatkarīga revīzijas struktūra

1. Neatkarīga revīzijas struktūra:
 - a) nodrošina, ka tai ir nepieciešamās profesionālās spējas revīzijas veikšanai publiskajā sektorā;
 - b) nodrošina, ka tās revīzijās tiek ņemti vērā starptautiski pieņemtie revīzijas standarti;
 - c) nav interešu konfliktā attiecībā pret juridisko personu, kuras struktūrā ietilpst valsts aģentūra; jo īpaši neatkarīga revīzijas struktūra ir neatkarīga savu funkciju ziņā attiecībā pret juridisko personu, kuras struktūrā ietilpst valsts aģentūra.
2. Neatkarīgā revīzijas struktūra sniedz revīzijas atzinumu par ikgadējo pārvaldības deklarāciju, kas minēta Regulas (ES, Euratom) Nr. 2024/2509 158. panta 1. punktā. Tas ir pamats vispārējam ticamības apliecinājumam saskaņā ar minētās [...] regulas 127. pantu.
3. Neatkarīgā revīzijas struktūra sniedz Komisijai un tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai neierobežotu piekļuvi visiem dokumentiem un ziņojumiem, ar kuriem ir pamatots tās sniegtais revīzijas atzinums par valsts aģentūras ikgadējo pārvaldības deklarāciju.

Kontroles sistēmas principi

1. Komisija ir atbildīga par valsts aģentūru pārvaldīto programmas darbību un pasākumu uzraudzības kontroles veikšanu. Komisija nosaka minimālās prasības valsts aģentūras un neatkarīgās revīzijas struktūras īstenotajām kontrolēm.
2. Valsts aģentūra ir atbildīga par 15. pantā minētajās darba programmās izklāstīto darbību, kuru pārvaldība tai uzticēta, īstenošanai paredzēto dotāciju saņēmēju primāro kontroļu veikšanu. Minētās kontroles sniedz pamatotu ticamību, ka piešķirtās dotācijas tiek izlietas paredzētajiem nolūkiem un atbilstoši piemērojamām Savienības normām.
3. Attiecībā uz valsts aģentūrām nodotajiem programmas līdzekļiem Komisija nodrošina pienācīgu tās īstenotās kontroles koordinēšanu ar valsts iestādēm un valsts aģentūrām, pamatojoties uz vienotās revīzijas principu un ņemot vērā risku analīzi.

[...] IX SADAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

22.a pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Komiteja var tikties specifiskos sastāvos, lai risinātu nozares jautājumus. Attiecīgā gadījumā atbilstīgi tās reglamentam un uz *ad hoc* pamata tās sanāksmēs kā novērotājus var uzaicināt piedalīties ārējos ekspertus, tostarp sociālo partneru pārstāvjus.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

23. pants

Atcelšana

Regulas (ES) [...] 2021/817 un [...] (ES) [...] 2021/888 atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu līdz to slēgšanai saskaņā ar Regulām (ES) 2021/817 un (ES) 2021/888, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Regulām (ES) 2021/817 un (ES) 2021/888.
3. Dalībvalstis valsts līmenī nodrošina netraucētu pāreju no darbībām, kas veiktas saskaņā ar Regulām (ES) 2021/817 un (ES) 2021/888, uz darbībām, kas īstenojamas saskaņā ar šo programmu.
4. Savienības tiesību aktos atsauces uz Eiropas Brīvprātīgo dienestu saprot arī kā atsauces uz brīvprātīgā darba aktivitātēm saskaņā ar Regulu (ES) 2021/888 un šo regulu.

25. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*
